

Kommunrevisionens protokoll fredagen den 21 april 2023

Plats och tid

KS-Salen, Stadshuset, Stadshusgatan 2 (Plan 5)
samt via Teams-länk klockan 08.30-16.15

Paragrafer

§§ 12 – 16
Punkterna 6 och 7

Justering

Uppsala kommun använder sig av en avancerad elektronisk underskrift för justering av beslutsprotokoll. Denna återfinns på en separat sida sist i protokollet.

Protokollförare

Maria Grothérus, sekreterare (Koordinator/Administrativt stöd)

Signaturer (elektroniska underskrifter)

Berit Danielsson, ordförande
Kajsa Wejryd, vice ordförande
Maria Grothérus, sekreterare

Närvarande förtroendevalda revisorer vid kommunrevisionens sammanträde den 21 april 2023

Närvarande / Beslutande

Berit Danielsson (C), ordförande, närvarar i KS-salen
Kajsa Wejryd (S), vice ordförande, närvarar i KS-salen
Marie-Louise Lundberg (S) förtroendevald revisor, närvarar i KS-salen
Tord Andersson (S), förtroendevald revisor, närvarar i KS-salen
Pradip Datta (V), förtroendevald revisor, närvarar i KS-salen
Lars O Ericsson (UP), förtroendevald revisor, närvarar i KS-salen kl 08.30-11.30
Hans Edlund, (M), förtroendevald revisor, närvarar i KS-salen
Lise-Lotte Argulander (M), förtroendevald revisor, närvarar via länk, deltog ej punkt 13
Martin Wisell (KD), förtroendevald revisor, närvarar i KS-salen
Karolina Larfors (L), förtroendevald revisor, närvarar i KS-salen
Tommy Larsson (SD), förtroendevald revisor, närvarar i KS-salen

Övriga närvarande

Maria Grothérus, koordinator till kommunrevisionen, närvarar i KS-salen
Lena Salomon (PwC), biträde till kommunrevisionen närvarar via länk, deltog ej punkt 13, 16
Henrik Fagerlind (PwC), biträde till kommunrevisionen närvarar i KS-salen, ej punkt 16

--	--	--	--

§ 12

Val av justerare samt justeringsdag

Beslut

Kommunrevisionen beslutar

1. **att** utse vice ordförande Kajsa Wejryd (S) att tillsammans med ordföranden Berit Danielsson (C) justera dagens protokoll.

--	--	--	--

§13

Punkt 7A-7B

Revisionsplan för år 2023 inklusive bilaga Underlag för riskanalys och revisionsplanering revisionsår 2023

KRN-2023-00001

Beslut

Kommunrevisionen beslutar

1. **att** fastställa Revisionsplan för år 2023 inklusive bilaga Underlag för riskanalys och revisionsplanering revisionsår 2023, enligt bilaga 1
2. **att** överlämna revisionsplan för år 2023 inklusive bilaga Underlag för riskanalys och revisionsplanering revisionsår 2023 till kommunfullmäktiges presidium.

Sammanfattning

Vid sammanträdet den 21 april 2023 presenterades slutligt förslag till Revisionsplan för år 2023 inklusive bilaga Underlag för riskanalys och revisionsplanering revisionsår 2023. Revisionsplanen har arbetats fram under våren 2023.

Kommunrevisionen godkänner och fastlägger revisionsbeslutet att anta Revisionsplanen för år 2023 och bilagan Underlag för riskanalys och revisionsplanering revisionsår 2023 samt överlämnar revisionsplanen som ett anmälningsärende till fullmäktige.

Beslutsunderlag

Revisionsplan för år 2023 inklusive bilaga Underlag för riskanalys och revisionsplanering revisionsår 2023. Bilaga 1.

--	--	--	--

§14

Punkt 6B

Arbetsordning för kommunrevisionen, mandatperioden 2023-2026

KRN-2023-00003

Beslut

Kommunrevisionen beslutar

1. **att** godkänna arbetsordning för kommunrevisionen, daterad 2023-04-21, diarienummer KRN-2023-00003, enligt bilaga 2,
2. **att** arbetsordning daterad 2020-08-28, dnr KRN-2020-00037, upphör att gälla
3. **att** till arkivansvarig utse Maria Grothéus
4. **att** till sakgranskare för leverantörsfakturor utse Maria Grothéus och till attestant Åsa Nilsson Bjervner

Sammanfattning

Kommunrevisionen har vid sina sammanträden 27 januari, 3 mars samt 24 mars diskuterat och lagt fram förslag till justeringar i revisionens arbetsordning. Vid sammanträdet den 21 april godkänns arbetsordningen enhälligt av de närvarande vid sammanträdet.

Arbetsordning daterad 2020-08-28 med dnr KRN-2020-00037, upphör i och med ovan beslut att gälla.

Kommunrevisionen godkänner och fastlägger revisionsbesluten.

Beslutsunderlag

Förslag till ny arbetsordning daterad 2023-04-21.
Diarienummer KRN-2023-00003. Bilaga 2:

--	--	--	--

§15

Punkt 6C

Intern kontrollplan för år 2023

KRN-2023-00004

Beslut

Kommunrevisionen beslutar

1. **att** godkänna Internkontrollplan 2023-för kommunrevisionen, daterad 2023-04-21, enligt bilaga 3,
2. **att** intern kontrollplan för år 2021, daterad 2021-12-17, dnr KRN-2022-00002, upphör att gälla,
3. **att** för arbete med verksamhetskontroller utse Karolina Larfors och Hans Edlund, samt för deras arbete godkänna 10 timmar per år i arvode,
4. **att** överlämna intern kontrollplanen för år 2023 till kommunfullmäktiges presidium.

Sammanfattning

En riskanalys och inventering har genomförts av riskområden som föreligger inom kommunrevisionens ansvarsområde. Riskanalysen ligger till grund för intern kontrollplanen. I beredningen av ärendet har kommunrevisionens förtroendevalda revisorer deltagit och de har biträttats av PwC.

Antecknas till protokollet att presidiet till ansvariga för respektive kontrollområde utser:

<u>Kontollmoment/Område</u>	<u>Ansvarig</u>
Verksamhetskontroller	Karolina Larfors, Hans Edlund
Kontroller system/rutiner (Arvoden)	Enhet Strategi och planering, KLK
Kontroller efterlevnad regler, policyer	Oberoende granskare, PwC
Kontroll oegentligheter, mutor och jäv	Kommunrevisionen samfällt
Fakturakontroll	Enhet Redovisning och rapportering, KLK
Uppföljning av avtal med PwC	Kommunrevisionen samfällt

Kommunrevisionen
Protokoll

Datum:
2023-04-21

Vid sammanträdet den 21 april 2023 presenterades förslag till intern kontrollplan för kommunrevisionen för år 2023. Kommunrevisionen godkänner och fastlägger revisionsbeslutet att anta intern kontrollplanen för år 2023.

Ordförande föreslår att Karolina Larfors och Hans Edlund utses att genomföra de årliga verksamhetskontroller som omfattas av intern kontrollplanen, och att arvodet utgår för arbetet med 10 timmar/revisor. Kommunrevisionen godkänner förslagen.

Beslutsunderlag

Intern kontrollplanen ska vara ett stöd i styrningen av verksamheten och ett hjälpmedel för att nå verksamhetsmålen. Internkontrollplanen beskriver vad som behöver göras utifrån viktiga risker som framkommit i riskanalysen. Varje kontrollmoment i internkontrollplanen följs upp enligt beskriven frekvens och metod. Resultatet av uppföljningen redovisas årligen till kommunfullmäktiges presidium.

Intern kontrollplan för kommunrevisionen för år 2023, slutversion daterad 2023-04-21, diarienummer KRN-2023-00004. Bilaga 3.

--	--	--	--

§16

Punkt 6A

Förslag till justeringar i kommunens revisionsreglemente avseende mandatperioden 2023-2026

KRN-2023-00007

Beslut

Kommunrevisionen beslutar

1. **att** godkänna utkast och förslag till justeringar i kommunens revisionsreglemente avseende mandatperioden 2023-2026, enligt bilaga 4,
2. **att** överlämna kommunrevisionens utkast och med förslag till justeringar i revisionsreglementet till kommunfullmäktiges presidium och till Stadsjuristen,
3. **att** kommunrevisionen hemställer om en genomgång av Stadsjuristens omarbetade förslag till nytt revisionsreglemente innan ärendet går till kommunfullmäktige för beslut.

Sammanfattning

Kommunrevisionen har vid sina sammanträden 27 januari, 3 mars samt 24 mars diskuterat och lagt fram förslag till justeringar i kommunens revisionsreglemente. Vid sammanträdet den 21 april godkänns revideringsförslaget som kommer att överlämnas.

Kommunrevisionen hemställer om en genomgång av Stadsjuristens nya förslag till revisionsreglemente, innan reglementet tas upp i kommunfullmäktige för beslut.

Kommunrevisionen godkänner och fastlägger revisionsbesluten och hemställer.

--	--	--	--

Kommunrevisionen
Protokoll

Datum:
2023-04-21

Beslutsunderlag

Förslag till justeringar för omarbetning till nytt revisionsreglemente avseende mandatperioden 2023-2026, utkast daterat 2023-04-21 (Bilaga 4).

--	--	--	--

Källa: Uppsala kommun pressrum

Revisionsplan för år 2023

Fastställd vid sammanträdet 2023-04-21 § 13, KRN-2023-00001

Revisionsplan år 2023

Syfte

Syftet med revisionsplanen är att på ett överskådligt sätt redovisa innehållet i revisionen för aktuellt år. Revisionsplanen är flexibel och kan justeras under året utifrån förnyade beslut i kommunrevisionen.

Den förtroendevalda revisorns och lekmanarevisorns uppdrag

Den förtroendevalda revisorns uppdrag regleras i kommunallagens 12 kap. I uppdraget ingår att årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas ansvarsområden i den utsträckning som följer av *God revisionsred*. Revisorerna har att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande samt om nämndernas och styrelsens interna kontroll är tillräcklig.

Revisorernas uppdrag i kommunala bolag och stiftelser är i stort sett detsamma men den främsta skillnaden är att en lekmanarevisor inte granskar räkenskaperna. Det uppdraget har en auktoriserad revisor. Uppdraget att granska bolagets interna kontroll har såväl lekmanarevisorerna som auktoriserad revisor.

Ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande innebär att:

- Verksamhetens resultat lever upp till fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt gällande lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten.
- Verksamheten klarar att genomföra sitt uppdrag med tillgängliga resurser.
- Styrelsen och nämnden har en styrning och uppföljning mot mål och beslut.
- Verksamheten bedrivs med god ekonomisk hushållning utifrån fullmäktiges beslut.

Revisionens granskning fokuserar på de uppdrag som fullmäktige överlämnat till styrelsen och nämnderna och de mål som ställts upp av fullmäktige. *Rättvisande räkenskaper innebär att:*

- Redovisningen ger en rättvisande bild av resultat och ekonomisk ställning,
- Delårsrapport och årsredovisning är upprättade i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed.

Räkenskaperna ska upprättas i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR), och god redovisningssed i kommunal verksamhet.

Rådet för kommunal redovisning (RKR) är normbildande för god redovisningssed. Rådet lämnar rekommendationer som ska följas av kommunerna.

Tillräcklig intern kontroll

Att den interna kontrollen är tillräcklig innebär att det finns systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner, som på en rimlig nivå säkerställer att

- verksamheten lever upp till målen och är kostnadseffektiv,
- informationen om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig,
- de regler och riktlinjer som finns för verksamheten följs.

Det är styrelse och nämnder som har ansvar för den interna kontrollen inom sina verksamheter. Styrelsen har därtill ofta ett övergripande ansvar för kommunens system och rutiner för den interna kontrollen.

Förtroendevalda revisorer och sakkunniga

För räkenskapsåret 2023 har följande revisorer valts av kommunfullmäktige:

- *Berit Danielsson, Ordförande*
- *Kajsa Wejryd, Vice ordförande*
- *Tord Andersson*
- *Lise-Lotte Argulander*
- *Pradip Datta*
- *Hans Edlund*
- *Lars O Ericsson*
- *Karolina Larfors*
- *Tommy Larsson*
- *Marie-Louise Lundberg*
- *Martin Wisell*

Revisorerna i kommuner och regioner ska, med stöd av sakkunniga granska och pröva den kommunala verksamheten, enligt kommunallagen och *god revisionssed och granskning av räkenskaper enligt KISA*.

De förtroendevalda revisorerna anlitar PwC som sakkunnigt biträde, under pågående avtalsperiod.

Revisionsinsatser år 2023

Revisionsprocessen

Revisionsprocessen omfattar hela det arbete som revisorerna gör under ett revisionsår från riskanalys och planering av granskningsinsatser till uttalandet i revisionsberättelsen.

Revisionsprocessen är avslutad när fullmäktige fattat beslut i ansvarsfrågan.

Revisionsprocessen åskådliggörs i den goda seden beskrivs i tre olika delar – *planera*, *granska* och *pröva*. Granskningen redovisas årligen i de förtroendevalda revisorernas revisionsberättelse till fullmäktige och i lekmannarevisorernas granskningsrapport till respektive bolagsstämman samt i rapporter för enskilda granskningar och i den sammanfattande årsredogörelsen.

Koppling till riskanalys

2023 års revisionsplan bygger på en dokumenterad riskanalys, bilaga 1. Riskanalysen omfattar tre steg, att inventera, analysera och bedöma risker. Med risker avses händelser och företeelser som hotar eller hindrar att uppdrag kan genomföras och att mål för verksamheten nås samt att det sker på avsett och säkert sätt. Riskanalysen minskar revisionsrisken, dvs. att inte granska det som är mest väsentligt.

Årlig granskning

Granskningen är årlig och avser den verksamhet som sker under ett räkenskapsår.

Granskningen är avslutad när alla revisionsobjekt samt årsredovisningen är granskad. Det innebär att granskningen tidsmässigt sträcker sig in på kommande räkenskapsår. Den årliga granskningen består av tre delar:

- Grundläggande granskning
- Granskning av delårsrapport och årsredovisning
- Fördjupad granskning

Grundläggande granskning

Grundläggande granskning genomförs av styrelsen och samtliga nämnder varje år utifrån en dokumenterad uppdelning. Den grundläggande granskningen innehåller:

- Granskning av måluppfyllelse
- Granskning av styrning och intern kontroll

Den grundläggande granskningen är inriktad på att översiktligt bedöma måluppfyllelsen samt om styrelse eller nämnd har en tillräcklig styrning och kontroll för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter.

Granskningen ska vara så omfattande att den ger en stabil grund för revisionens och lekmanrevisionens bedömningar i revisionsberättelsen/granskningsrapporten. Den grundläggande granskningen utförs både av de förtroendevalda revisorerna (efter dokumenterad uppdelning av nämnder och bolag) och av PwC.

Granskning av delårsrapport och årsredovisning

Revisionen granskar och bedömer om räkenskaperna ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat och ekonomiska ställning samt om delårsrapport och årsredovisning är upprättade i enlighet med LKBR och god redovisningssed i kommunal verksamhet. Granskningen utgår från riskanalysen. Granskningen av delårsrapporten är översiktlig, till skillnad från den mer omfattande granskningen av årsredovisningen.

Revisionen bedömer också om resultaten i delårsrapport och årsredovisningen är förenliga med de mål fullmäktige beslutat om, inklusive mål om god ekonomisk hushållning.

Lekmannarevision - granskning av bolag

Lekmannarevisorn och auktoriserad revisor arbetar sidoordnade och självständigt med sina respektive uppdrag. Uppdragen överlappar delvis varandra – särskilt vid granskningen av bolagets interna kontroll, som båda ska granska och pröva. Det är viktigt för lekmanrevisorerna och auktoriserad revisor att komma överens om hur de ska samverka och hur de ska arbeta i den del där deras uppdrag överlappar varandra.

Lekmannarevisorerna uttalar sig i en granskningsrapport om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenlig sätt, om verksamheten sköts på ett från ekonomiskt synpunkt tillfredsställande sätt samt om bolagets interna kontroll är tillräcklig. Lekmannarevisorerna kan också redogöra för viktiga iakttagelser och lämna särskilda upplysningar som behöver komma till ägarens kännedom. Lekmannarevisorernas uppdrag är definierat i aktiebolagslagen (ABL 10 kap. 3 §). I Uppsala kommun granskar lekmanrevisorerna samtliga bolag inom Uppsala kommunkoncern.

Dialog och kommunikation

Kommunrevisionen medverkar regelbundet i kommunfullmäktige och presenterar sitt genomförda granskningsarbete. Styrelsen, nämnder och bolag bjuds in till kommunrevisionens sammanträden för att berätta om sin verksamhet. Kommunrevisionen samverkar även med länets övriga kommuner samt med Region Uppsala när det gäller revision.

Fördjupad granskning

Fördjupade granskningar genomförs där riskanalysen visar på stora risker och där revisionen och lekmanrevisionen bedömer att den grundläggande granskningen inte är tillräcklig.

Fördjupade granskningar är avgränsade och inriktade på en viss verksamhet, process eller rutin. De kan genomföras inom hela revisionsuppdraget – måluppfyllelse, styrning och intern kontroll samt räkenskaper.

Omfattningen på fördjupade granskningar kan variera, men ska följa de krav på projektplaner och rapporter som definieras i God revisionsledning, SKR samt i SKYREV:s vägledningar och rekommendationer.

För år 2023 har revisionen och lekmanrevisorerna beslutat att genomföra nedan fördjupade granskningar:

- Granskning av likvärdig skola avseende att främja närvaro i grundskolan
- Granskning av otillåten påverkan vid myndighetsutövningen
- Granskning av kommunens miljö- och hälsoskyddstillsyn
- Granskning av arbete mot psykisk ohälsa för barn och unga från 16 till 20 år
- Granskning av kommunens visseblåsarfunktion, genomförs under hösten 2023
- Granskning av näringslivs- och tillväxtfrämjande arbete, genomförs under hösten 2023

Vi har även för avsikt att genomföra en fördjupad granskning inom området krisberedskap. Utöver detta kommer revisionen besluta om andra fördjupade granskningar att genomföras under revisionsåret. Vi planerar att totalt genomföra 10-15 fördjupade granskningar under revisionsår 2023.

Övriga granskningsinsatser

Utöver redovisade fördjupade granskningar ovan så har revisorerna beslutat att fortsatt följa:

- Fastighetsbolagets bildande (hearing)
- Uppsalapaketet (fortsättning på genomförd förstudie)
- Nettokostnadsutvecklingen i förhållande till utvecklingen av statsbidrag och skatteintäkter

Revisionens anslag

För år 2023 är revisionens totala anslag 8 121 tkr. Anslaget fördelas enligt beslutad internbudget vid decembersammanträdet år 2022.

Underlag för riskanalys och revisionsplanering

Bilaga 1

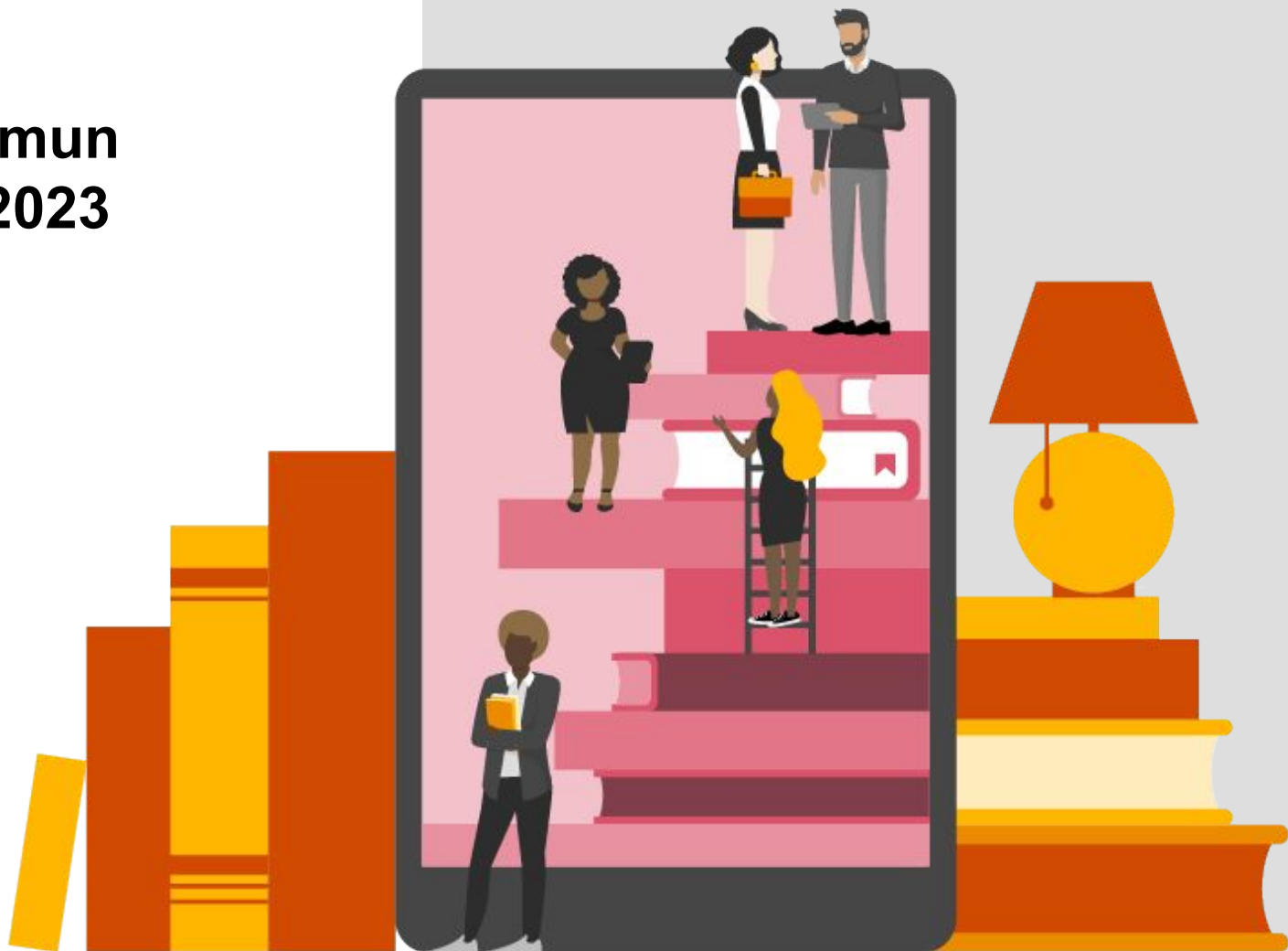
Uppsala kommun Revisionsår 2023

Lena Salomon
Henrik Fagerlind
Caroline Löfstedt
Henric Eliasson

Mars 2023

pwc

Innehåll

1.	Bakgrund och utgångspunkter	03
2.	Omvärldsfaktorer	07
3	Riskområden inom verksamheterna	11
4.	Finansiell revision	24
5.	Lekmannarevision	30
6.	Den fortsatta planeringen	36
7	Kommunrevisionens budget 2023	41

1

Bakgrund och
utgångspunkter

Den förtroendevalda revisornas uppdrag

De förtroendevalda revisorernas uppdrag regleras i **kommunallagens 12 kap.** I uppdraget ingår att:

- Årligen och i den omfattning som följer av god revisionsssed **granska** all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden.
- **Pröva** om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande samt om den interna kontrollen inom nämnderna är tillräcklig.
- Revisorernas uppdrag i **kommunala bolag** har samma innebörd som vid granskning av kommunen med undantag för granskning av räkenskaperna. Utöver lekmannarevisor utser bolagets årsstämma en auktoriserad revisor för granskning av aktiebolagets bokföring, årsredovisning samt styrelsens och vd:s förvaltning.

Ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande

Innebär att:

- verksamhetens resultat lever upp till fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt gällande lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten,
- verksamheten klarar att genomföra sitt uppdrag med tillgängliga resurser,
- styrelsen och nämnden har en styrning och uppföljning mot mål och beslut,
- verksamheten bedrivs med god ekonomisk hushållning utifrån fullmäktiges beslut.

Revisionens granskning fokuserar på de uppdrag som fullmäktige överlämnat till styrelsen eller nämnden och de mål som ställts upp av fullmäktige samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Rättvisande räkenskaper

Innebär att:

- redovisningen ger en rättvisande bild av resultat och ekonomisk ställning,
- delårsrapport och årsredovisning är upprättade i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed.

Räkenskaperna ska upprättas i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och god redovisningssed i kommunal verksamhet.

Rådet för kommunal redovisning (RKR) är normbildande för god redovisningssed. Rådet lämnar rekommendationer som ska följas av kommunerna.

Intern kontroll

Tillräcklig intern kontroll innebär att det finns en styrning och systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner, som på en rimlig nivå säkerställer att:

- verksamheten lever upp till målen och är effektiv,
- informationen om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig,
- de regler och riktlinjer som finns för verksamheten följs.

Det är styrelse och nämnder som har ansvar för den interna kontrollen inom sina verksamheter. Styrelsen har därtill ofta ett övergripande ansvar för kommunens system och rutiner för den interna kontrollen.

Källa: Sveriges Kommuner och Regioner, 2022, God revisionsssed i kommunal verksamhet 2022

Underlag för riskanalys och revisionsplanering Uppsala kommun 2023

Syftet med riskanalysen

Riskanalysen syftar till att utifrån en helhetssyn identifiera och analysera de största riskerna i verksamhet, funktioner och processer. Med risker avses händelser och företeelser som hotar eller hindrar att uppdrag kan genomföras på ett ändamålsenligt och ur ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt med en tillräcklig intern kontroll.

Riskanalysen minskar revisionsrisken, det vill säga risken för att det som är mest väsentligt inte blir granskat. De överväganden som görs i arbetet dokumenteras.

Riskanalysen omfattar hela revisionsuppdraget och består av tre steg; inventera, analysera och bedöma risker. Efter analysen gör revisorer och lekmannarevisorer prioriteringar och formulerar granskningsområden i en revisionsplan.

En samordnad riskanalys för kommunen och de kommunala aktiebolagen stärker förutsättningarna att granska med helhetssyn.

Källa: Sveriges Kommuner och Regioner, 2022, God revisionsred i kommunal verksamhet 2022

Årlig granskning i tre delar

Grundläggande granskning

Grundläggande granskning genomförs för samtliga styrelser nämnder och aktiebolag varje år. Den grundläggande granskningen omfattar:

- Granskning av måluppfyllelse.
- Granskning av styrning och intern kontroll.

Granskningen ska ge en grund för revisionens och lekmannarevisionens bedömningar i revisionsberättelse/ granskningsrapport.

Granskningen kan vara olika omfattande för olika nämnder, styrelser och aktiebolag beroende på resultatet i riskanalysen.

Fördjupad granskning

Fördjupad granskning genomförs där riskanalysen och/eller tidigare granskning visar att den grundläggande granskningen inte kommer att vara tillräcklig.

Fördjupad granskning är avgränsade och inriktade på en viss verksamhet, process eller rutin. Den kan genomföras inom hela revisionsuppdraget – ur ett ekonomiskt eller verksamhetsmässigt perspektiv samt avseende styrning och intern kontroll.

Fördjupade granskningar kan vara kommunövergripande, nämndspecifika eller inom lekmannarevisionen riktade mot viss verksamhet i aktiebolag. Omfattningen på en fördjupad granskning kan variera.

Delårsrapport & årsredovisning

Granskning av delårsrapport och årsredovisning består av flera delar:

- Granskning av räkenskaperna. Revisionen granskar och bedömer om räkenskaperna ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat och ekonomiska ställning samt om delårsrapport och årsredovisning är upprättade i enlighet med LKBR och god redovisningssed. Genomförs enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision*.
- Granskning och bedömning av god ekonomisk hushållning. Revisionen bedömer om resultaten i delårsrapport och årsredovisning är förenliga med de finansiella mål och verksamhetsmål med betydelse för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat i budgeten.

Källa: Sveriges Kommuner och Regioner, 2022, God revisionsred i kommunal verksamhet 2022

2

Omvärldsfaktorer
och utmaningar i
kommunens
verksamheter

SKR:s ekonomirapport

Svensk och global konjunktur har varit inne i en period av återhämtning efter pandemin men nu **försvagas konjunkturen** i snabb takt.

I SKR:s ekonomirapport från december 2022 framhålls att **ekonomiskt tuffa tider** väntas under 2023 och 2024 till följd av inflationen och den annalkande lågkonjunkturen. **Kommunsektorns** samlade resultat prognostiseras till ett **underskott under 2023 som växer till 2024**, givet att inte ytterligare åtgärder vidtas och att kostnaderna växer i takt med inflation och demografiska behov.

Följande lyfts särskilt i ekonomirapporten:

- **Kostnaden för avtalspensioner** (inklusive finansiell kostnad) beräknas öka med 45 miljarder kronor 2023, för att året därpå följas av en ytterligare kraftig ökning på cirka 19 miljarder. Ökningen 2023 beror främst på **inflationssuppgången**, men även på **löneökningar under pandemin** och premiehöjningar i det nya pensionsavtalet.
- Kommunsektorn behöver nu både hantera ett ekonomiskt tufft läge samtidigt som **utmaningen med att hitta arbetskraft** med rätt kompetens är svår på många håll och ökar väsentligt kommande år.
- För att **hantera situationen** anges att kommuner och regioner vidtar olika åtgärder så som att **effektivisera och bromsa** de ökade behoven av **välfärd** med hjälp av förebyggande arbete. Det krävs också **nya arbetssätt**, bland annat genom att nyttja digital teknik, stärka arbetsmiljön och skapa förutsättningar för **fler att arbeta längre** och heltid.

Läs hela ekonomirapporten här: [Länk till ekonomirapporten](#)

Kommunövergripande utmaningar - nationellt

Nedan följer några övergripande rubrikområden där vi ser kommunövergripande utmaningar för kommunsektorn som helhet:

- **Ekonomistyrning**
- **Kommunstyrelsens uppsiktsplikt**
- **Kompetensförsörjning**
- **Intern kontroll pensioner**
- **Ägarstyrning**
- **Digitalisering**
- **Informationssäkerhet**
- **IT-styrning**
- **Krisberedskap**
- **Barnkonventionen som lag**
- **Verkställighet av beslut**
- **Statsbidrag**
- **Agenda 2030 och hållbarhetsaspekter i verksamheten**
- **Ägarstyrning**
- **Föreningsbidrag**
- **Förebyggande arbete mot mutor och korruption**
- **Välfärdsbrott**
- **Visselblåsarfunktionen**
- **Leverantörsregister/leverantörsbetalningar**
- **Upphandling, inköp och hantering av avtal**
- **Likvärdighet**
- **Styrning och utveckling av utbildningen**
- **Huvudmannens ansvar att skapa förutsättningar för implementering av förändringar**

Kommunövergripande utmaningar - nationellt

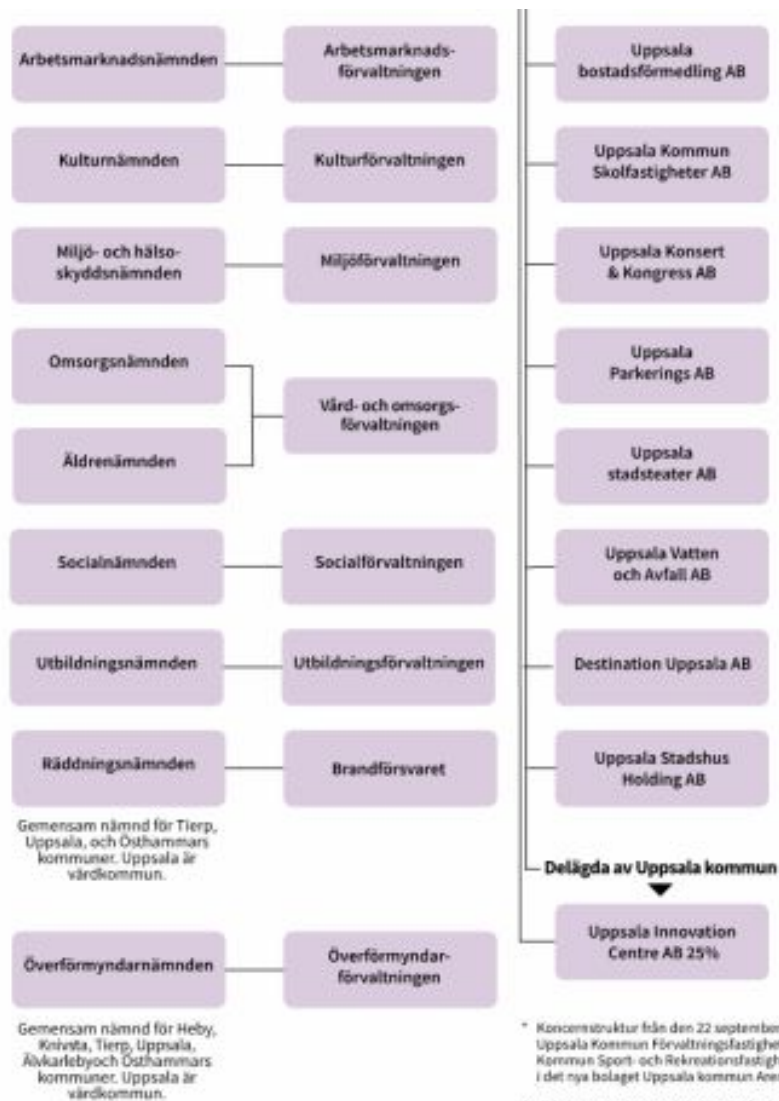
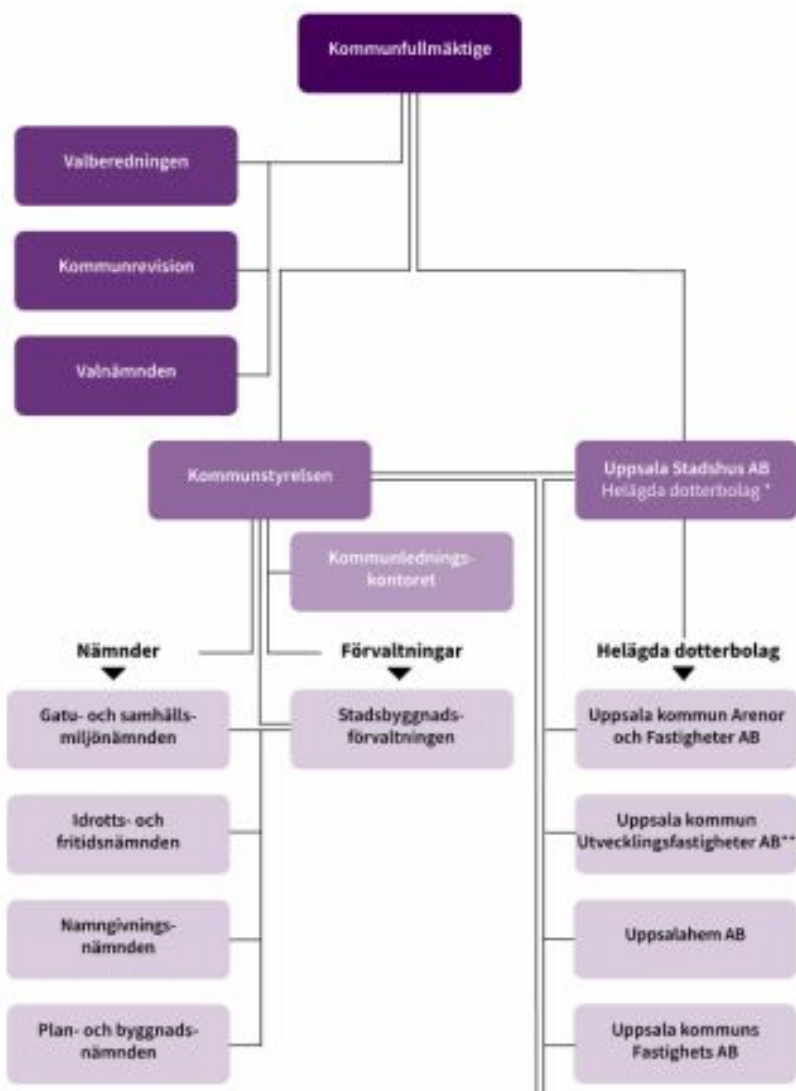
Nedan följer några övergripande rubrikområden där vi ser kommunövergripande utmaningar för kommunsektorn som helhet:

- **Vuxenutbildningen**
- **Digitaliseringen inom skolan**
- **Planering av äldreomsorg för att möta ökade behov**
- **Psykiska ohälsa hos äldre**
- **Styrning och ledning av biståndsbedömning inom äldreomsorgen (myndighetsutövning)**
- **Styrning och ledning av handläggning inom LSS-verksamheten (myndighetsutövning)**
- **Utredningstider för ärenden barn- och unga**
- **Uppföljning av placerade barn och unga**
- **Barn som riskerar fara illa**
- **Ekonomiskt bistånd och åtgärder för egenförsörjning**
- **Underhåll av fastigheter, gator och vägar samt VA**
- **Investeringsprocessen**
- **Lokalförsörjningsprocessen och kopplingen till detaljplaneprocessen**
- **Myndighetsutövning bygglov**
- **Fastighetsunderhåll**
- **Klimatanpassning i fysisk planering**

3

Riskområden inom
verksamheterna

Politisk organisation

Kommunfullmäktiges vision och fokusmål

(Följande info tagen från förslag till Mål och Budget 2023)

Kommunfullmäktiges politiska inriktning för planperioden inramas genom fyra gemensamma fokusmål. Fokusmålen ska kraftsamla hela kommunkoncernen för att göra de förflyttningar fokusmålen pekar ut och säkerställa det politiska genomslaget. Varje fokusmål inleds med en text som beskriver den övergripande politiska ambitionen med fokusmålet. De fyra fokusområdena är:

1. Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden
2. Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb
3. Uppsala ska leda klimatomställningen
4. Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor

Varje fokusmål förstärks med tidsbegränsade uppdrag, som kan gälla hela koncernen eller specifika nämnder eller styrelser. För att följa och analysera kommunkoncernens utveckling mot målbilden kopplas kommunövergripande indikatorer till varje fokusmål. För de gemensamma nämnderna (räddningsnämnden och överförmyndarnämnden) gäller de uppdrag som överenskommit om vid ägarsamråd med de kommuner som ingår.

Kommunövergripande utmaningar

Nationella såväl som internationella förändringar påverkar Sveriges kommuner. Tydligt i många kommuner är att befolkningen blir äldre och att den demografiska försörjningskvoten, dvs hur många personer varje invånare i arbetsför ålder ska försörja utöver sig själv, ökar. Statistik visar att den demografiska försörjningskvoten i Uppsala kommun är något lägre än genomsnittet av Sveriges kommuner, vilket är positivt.

Tydligt är också att allt fler vill bo i städer, samt att fler och fler kommuner satsar på miljö- och hållbarhetsarbete. Uppsala kommun har förbättrat sitt miljö- och hållbarhetsarbete enligt Miljöbarometerns kommunranking 2022 och hamnar på plats 18 jämfört med 75. Därmed har kommunen återfått en placering bland topp 20 såsom det har sett ut sedan 2014. Statistiken visar också att kommunen har en högre tätortsgrad i förhållande till andra kommuner.

Uppsala kommun 2021

Alla kommuner 2021

Demografisk försörjningskvot

0,65

0,89

Tätortsgrad (andel invånare i tätort)

89

76,7

Kommunranking hållbarhetsindex 2022

18

(+57 platser jämfört med 2020)

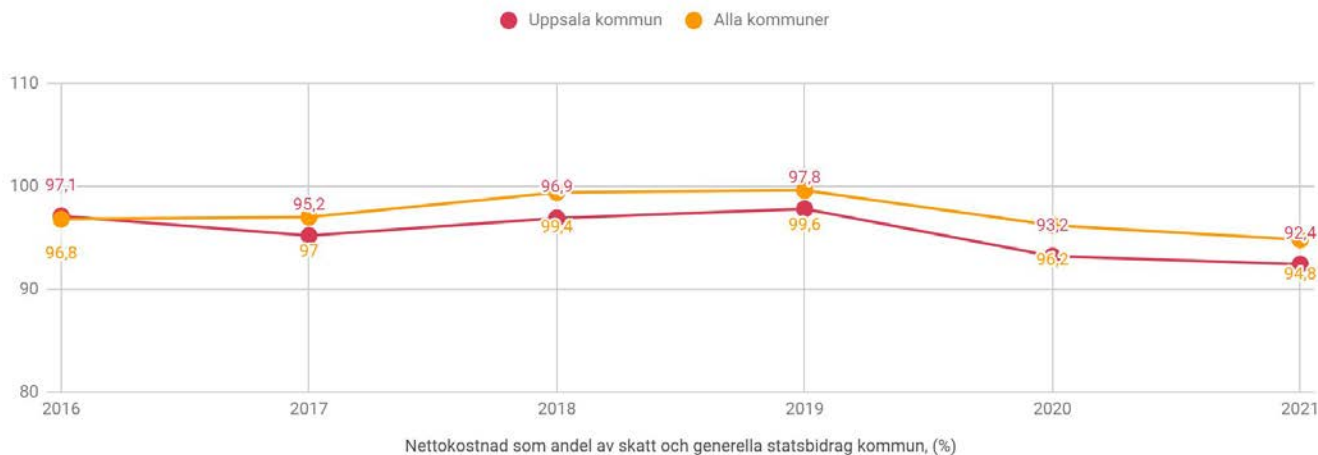
Kommunövergripande utmaningar

Rapporter visar också att kommuner står för allt större ekonomiska utmaningar. Nettokostnaden för verksamheten i Uppsala kommun har de senaste åren ökat.

Statistik visar att nettokostnaden som andel av skatter och generella statsbidrag minskade i Uppsala kommun till 2017 i förhållande till nationellt. Därefter har nettokostnaden både ökat och minskat i följsamhet med den nationella kurvan men ligger fortfarande under rikssnittet år 2021.

Nettokostnad som andel av skatt och generella statsbidrag kommun, (%)

Kommunövergripande utmaningar

- Inflationen väntas fortsätta stiga och ligga kvar på höga nivåer en bit in på nästa år. Allt högre energipriser bedöms spilla över i prisökningar på andra varor och tjänster när företagens kostnader ökar. Den höga inflationen bidrar även till **kraftigt stigande pensionskostnader** de närmaste åren.
- Skatteunderlagets utveckling kommande år förväntas inte räcka till att finansiera de ökande behoven i samhället. Samtidigt är den **demografiska utmaningen** större med färre personer i förvärvsålder som ska försörja allt fler och ökade behov av omsorg och vård av äldre som kräver allt större resurser. Därtill står Uppsala kommun som många andra kommuner inför utmaningen att bryta en oroväckande utveckling när det gäller **tryggheten i samhället**. Den manifesteras inte minst i ökande orosanmälningar och allt större behov av insatser från socialtjänsten.
- **Tillgång på rätt kompetens** är en kritisk förutsättning för att kommunen ska klara av sitt välfärdsuppdrag. Bristen på **legitimerad sjukvårdspersonal** utgör för närvarande en flaskhals inom sjukvården. Det pågående arbetet i verksamheterna att överbygga detta problem, bland annat genom att säkerställa en **god arbetsmiljö** och **attraktivitet** som arbetsgivare, behöver stärkas.
- Uppsala kommun har **utmaningar i sin kompetensförsörjning** inom vissa verksamhetsområden. Bristen på kompetens blir alltmer kännbar, särskilt inom verksamheter som till exempel förskola, skola, vård och omsorg, socialtjänst och samhällsbyggnad. Riktade satsningar och aktiviteter pågår i syfte att förbättra och säkra den långsiktiga kompetensförsörjningen med fokus på bristyrken. Även chefer och ledare är ett bristyrke inom vissa verksamhetsområden. Riktade satsningar och aktiviteter pågår i syfte att bidra till arbetet med **långsiktig ledarförsörjning**.
- Kungsängsverkets miljötilstånd har en **kapacitetsbegränsning** att som högst ansluta 200 000 personer vilket förväntas nås under 2023. Uppsala vatten och avfall AB har ansökt om ett nytt miljötilstånd för att bygga om avloppsreningsverket. Om det förnyade miljötilståndet för Kungsängsverket inte erhålls innebär det att bolaget behöver hitta andra lösningar för att möta det ökade kapacitetsbehovet på grund av befolkningstillväxten i Uppsala.
- De senaste åren har Uppsala kommun lyckats **sänka sina nettokostnader** och på så sätt skapat utrymme för såväl prioriteringar som resultatförstärkning. För att klara av välfärdsuppdraget i en tid av stigande inflation och vikande konjunktur måste kommunen fortsätta att effektivisera sin verksamhet.

Kommunövergripande risker

Krisberedskap

Med en bristande krisberedskap riskerar kriser och allvarliga händelser att få allvarligare konsekvenser och ta längre tid för kommunen att återhämta sig från. Kriserna kan få ekonomiska, materiella, förtroendemässiga och personella konsekvenser för verksamheten och för samhället i stort.

Givet pandemi, kriget i Ukraina, prisuppgångar och inflation är detta en relevant granskning.

Granskningsförslag: Granskning av krisberedskap

Kompetensförsörjning

Att säkerställa kompetensförsörjningen på kort och lång sikt samt säkerställa finansieringen av framtidens välfärd är två av kommunsektorns största utmaningar. Av nämndernas rapporteringar framgår att välfärdens kompetensförsörjning är en utmaning för kommunen.

En granskning av kompetensförsörjningen genomfördes 2020 av kommunstyrelsen och vissa nämnder. Den samlade bedömningen var att kommunstyrelsen och nämnderna inte helt säkerställer att åtgärder avseende personal- och kompetensförsörjning är ändamålsenliga. Med grund i den utmaning kompetensförsörjning är för kommunen framöver behövs ett aktivt arbete föras inom området.

Granskningsförslag: Uppföljande granskning av personal- och kompetensförsörjning

Chef- och ledarförsörjning

Enligt SKR måste välfärdens arbetsgivare utmana sig själva och lyfta personer med olika bakgrund och erfarenheter för att lyckas med rekryteringen av nya chefer. Talanger behöver identifieras och odlas oavsett ålder, kön eller etnisk bakgrund. Nya chefer behöver erbjudas ett bra chefsstöd och ges bra förutsättningar. Det måste vara möjligt att göra chefskarriär tidigare. De organisatoriska förutsättningarna för chefskapet behöver utvecklas för att göra det mer attraktivt, rimligt och möjligt att vara chef.

Kommunen har identifierat chefer som ett bristyrke inom vissa verksamhetsområden. För att lyckas attrahera, rekrytera och behålla såväl duktiga chefer som medarbetare behövs en ändamålsenlig rekryteringsprocess. Chefsrekryteringar kan vara komplexa och det är därför av extra vikt att det finns tydliga riktlinjer, rutiner och processer för chefsrekryteringar för att undvika felrekryteringar.

Granskningsförslag: Granskning av kommunens arbete med chefsförsörjning

Kommunövergripande risker

Näringslivsutveckling

Näringslivets utveckling är av stor vikt för kommunen. Ett bristfälligt arbete inom området riskerar leda till minskad attraktivitet, minskad befolkning och därigenom minskade skatteintäkter. Detta riskerar i förlängning att påverka möjligheterna att upprätthålla det kommunala uppdraget. Uppsala kommuns näringslivspolitiska mål är att skapa förutsättningar för fler arbetstillfällen för att kunna möta dess befolkningsökning. Ett livskraftigt centrum är också viktigt för att säkerställa Uppsalas attraktivitet. Kommunen har såväl som myndighetsutövare som stadsbyggare en viktig roll för att näringslivet i centrum kan utvecklas.

Arbetet med näringslivsutveckling granskades 2021 inom ett urval områden från näringslivsprgrammet, med delbedömning att kommunstyrelsen i sin styrande och samordnande roll, och aktuella nämnder och bolag utifrån sina respektive ansvarsområden, delvis bedriver näringslivsarbetet på ett ändamålsenligt sätt.

Granskningsförslag: *Granskning av insatser för att bidra till ett attraktivt centrum (KS, GSN, MHN), Uppföljande granskning av näringslivsarbetet*

Sjukskrivningar

Pandemin har haft en stor effekt på graden av sjukskrivningar inom nämndernas förvaltningar. En viktig förutsättning för att kunna behålla och attrahera nya medarbetare samt chefer är att arbetsgivaren kan erbjuda en god fysisk och psykosocial arbetsmiljö. Om det systematiska arbetsmiljöarbetet inte bedrivs ändamålsenligt finns det en risk för olycksfall och dålig arbetsmiljö vilket på sikt kan medföra svårigheter att rekrytera och behålla kompetent personal, samt leda till ökad ohälsa.

Givet ökad sjukfrånvaro och utmaningar i kompetensförsörjning är en granskning av kommunens systematiska arbetsmiljöarbete av relevans, med nedslag i vissa nämnder där omfattningen är mer påtaglig än i andra.

Granskningsförslag: *Granskning av kommunens systematiska arbetsmiljöarbete*

Kommunövergripande risker

Tystnadskultur inom organisationen

Kommunens revisorer har identifierat tystnadskultur som ett prioriterat riskområde att granska under revisionsåret 2023. Det finns indikationer på att en tystnadskultur, som bl a tar sig uttryck i att tjänstepersoner avstår från att rapportera eller slå larm om påtryckningar eller missförhållanden. I en förstudie kan en kartläggning göras i syfte att ge revisionen en översiktlig bild av i vilken utsträckning som en tystnadskultur förekommer samt vilka eventuella åtgärder som vidtagits med anledning av detta.

Granskningsförslag: Förstudie rörande förekomst av tystnadskultur

Digital transformation

I Uppsala kommun har kommunfullmäktige fastställt en policy för digital transformation. Policyn anger styrande principer för kommunkoncernens arbete för digital transformation på ett sätt som ska bidra till kommunens övergripande mål. Under 2021 granskades digitaliseringen inom kommunen med bedömningen att kommunstyrelsen till övervägande del säkerställt att det finns förutsättningar för ett ändamålsenligt arbete i enlighet med fullmäktiges policy för digital transformation.

Enligt senaste delårsredovisning är det nämnder som rapporterar om utmaningar med digitaliseringsarbetet, exempelvis arbetsmarknadsnämnden och räddningsnämnden. För att säkerställa en ändamålsenlig och fungerande digital transformation är det viktigt att arbetet är optimalt i i samtliga nämnder och deras verksamheter. Därav föreslås en granskning av digitaliseringsarbetet med djupdykning i de nämnder med påtalade utmaningar, i syfte att identifiera områden där anpassningar och specifika strategier behöver tillämpas.

Granskningsförslag: Granskning av digitaliseringsarbetet inom specifika nämnder

Riskområden per styrelse/nämnd

Revisionen har genomfört en riskanalys över samtliga verksamheter som bedrivs i kommunkoncernen. Nedan redovisas ett antal utmaningar och risker för KS och nämnderna för revisorerna att följa under året. Riskanalysen bakom dessa utmaningar och risker kopplat till detta kommer sedan att framgå av de projektplaner som upprättas i de fall området blir föremål för en fördjupad granskning.

Kommunstyrelsen:

- Kommunens visselblåsarfunktion
- Pandemins påverkan på besöksnäringen
- Kommunstyrelsens uppsiktsplikt
- Landsbyggnadsutveckling
- Folkhälsoarbetet i kommunen
- Civilt försvar
- EI- och VA-försörjning

Arbetsmarknadsnämnden:

- Utmaning i digitala lärarplattformar
- Arbetsmarknadsanställningar

Gatu- och samhällsmiljönämnden:

- Underskott i nämnden
- Bristande underhåll gator och vägar

Idrotts- och fritidsnämnden:

- Pandemins effekter på verksamheten

Kulturnämnden:

- Föreningsbidrag
- Ändrade förutsättningar för verksamheten

Miljö- och hälsoskyddsnämnden:

- Tillsynsverksamheten
- Klagomålsärenden

Omsorgsnämnden:

- Ökat antal insatser

Plan- och byggnadsnämnden:

- Inflationens effekter
- Klimatanpassning i fysisk planering

Räddningsnämnden:

- Civilt försvar

Riskområden per styrelse/nämnd

Socialnämnden:

- Negativ utveckling av tryggheten i samhället
- Ökat behov av insatser

Utbildningsnämnden:

- Styrning och utveckling av utbildningen
- Elevhälsan

Valnämnden:

- Ändrade bestämmelser i vallagen

Äldrenämnden:

- Psykisk ohälsa hos äldre

Tidigare genomförda granskningar

Granskningar 2019

- Mål- och resultatstyrning
- Uppföljning tidigare granskningar
- Etablering & Integration
- Bostadsförsörjning, hållbarhet
- Plan-, mark- och exploateringsverksamhet
- Klimatanpassning
- Förstudie - Barnkonventionen
- Intern kontroll
- Nämndernas nettokostnader
- Idrotts- och fritidsnämnden
- IT-säkerhet
- Bisysslor
- Lönehantering
- Funktionsnedsatta, delaktighet
- LSS, kultur- och fritidsverksamheter

Granskningar 2020

- Granskning av verkställighet av KF-beslut
- Granskning av uppföljning insyn privata utförare
- Granskning av skolplikt och rätten till utbildning
- Granskning av strategisk kompetensförsörjning
- Granskning av överförmyndarnämndens verksamhet
- Granskning av delårsrapport 2020
- Uppföljningsgranskning - effekter av kommunrevisionens fördjupade granskningar
- Förstudie om arbetet med införandet av GDPR inom Uppsala kommun
- Granskning av brandskydd inom äldreomsorgen
- Granskning av styrning och utveckling - grundskolan
- Granskning av ärenden inom individ- och familjeomsorgens barn-ungdomsvård
- Granskning av ekonomistyrning inom socialnämnden och omsorgsnämnden
- Granskning om motverka, förhindra, hantera hot och våld mot anställda
- Granskning av klimatanpassning i fysisk planering
- Effekter av kommunrevisionens fördjupade granskningar år 2017 och 2018
- Granskning av elevhälsan inom gymnasieskolan
- Granskning av kommunens nuvarande visselblåsarfunktion
- Granskning av intern kontroll i löneprocessen
- Granskning av kommunstyrelsnes uppsiktsplikt

Tidigare genomförda granskningar

Granskningar 2021

- Granskning av leverantörsregister och utbetalningar
- Granskning av kommunens upphandlingar och inköp
- Granskning av digitalisering - policy för digital transformation
- Granskning av strategisk el -och VA-försörjning
- Granskning av det förebyggande arbetet mot jäv, mutor och korruption
- Granskning av lokalförsörjning
- Granskning av framtidens äldreomsorg
- Granskning av ägarstyrning
- Granskning av prioritering och samverkan stad/land
- Granskning av näringslivsverksamheten
- Samgranskning med Region Uppsala - förebyggande arbete barn och unga
- Granskning av IT-säkerhet

Granskningar 2022

- Granskning av underhåll av gator och vägar
- Granskning av kommunens arbete med att beakta barnkonventionen
- Granskning av långsiktig ekonomisk planering
- Uppsala kommun - En nulägesanalys av effektivitet i kommunens kärnverksamhet
- Förstudie om kommunens arbete med att förebygga, förhindra och upptäcka välfärdsfusk och välfärdsbrott
- Granskning av kommunens styrning av hållbarhetsaspekter i verksamheten
- Granskning av kommunens pandemihantering
- Granskning av kommunens arbete med trygghetsskapande åtgärder
- Granskning av investeringsprocessen
- Granskning av bygglovsverksamheten och uppföljning av tillsynsärenden
- Granskning av styrning och ledning av handläggning inom LSS-verksamheten
- Granskning av effektivitet inom individ- och familjeomsorg
- Granskning av effektivitet inom grundskola inklusive förskoleklass
- Granskning av styrning och ledning av sfi
- Uppföljningsgranskning – effekter av kommunrevisionens fördjupade granskningar under 2020-2021
- Granskning av planering och genomförande av bygg- och anläggningsprojekt
- Granskning av intern kontroll pensioner
-

4

Finansiell revision

Årsredovisning och delårsrapporter – Utgångspunkter för riskbedömning

Granskning av årsredovisning och delårsrapport är ett lagstadgat krav enligt kommunallagen och ska utföras i enlighet med God revisionsred. Syftet är att bedöma om redovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning och revisorerna ska vidare avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om.

Väsentliga risker som kan påverka den finansiella informationen bör vägleda granskningens inriktning och omfattning. Huvuddelen av granskningen bör ske för poster med hög risk och med betydande påverkan på årsredovisningen. Riskfaktorer kan i huvudsak härleds i tre kategorier:

Erfarenhet från tidigare år.

Specifika risker för kommunen

Omvärldsfaktorer

Från och med den 1 januari 2023 ska Standard för kommunal räkenskapsrevision tillämpas vid räkenskapsrevision inom kommuner och regioner. Standarden bidrar till att öka kvaliteten, förutsägbarheten och jämförbarheten inom den kommunala sektorn. Klicka här för att läsa standarden i sin helhet: [Standard för kommunal räkenskapsrevision](#).

Fullmäktiges finansiella mål för god ekonomisk hushållning

Av kommunens delårsrapport framgår en positiv prognos avseende måluppfyllelse för fastslagna finansiella mål. Tabellen nedan visar att samtliga tre finansiella mål prognostiseras att uppnås och att den ekonomiska ställningen för Uppsala kommunkoncern stärks. Bedömningen kommer i årsredovisningen till våren.

Finansiella mål	Målvärde	Utfall 202208	Prognos 2022
1. Ekonomiskt resultat , kommun	Minst 2 % av skatter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning	6,2 %	5,7 %
2. Soliditet , kommunkoncern, inklusive pensionsåtagande	Soliditeten ska under perioden stärkas, inom ett intervall om 25-27 %	28 %	28 %
3. Låneskuld per invånare , tkr per invånare	Skuldutvecklingen ska begränsas och över tid inte öka mer än 5 % årligen.	74	Beräknas öka med 0,1 % jämfört med 2021.

Kommunens ekonomiska ställning

- Det **ekonomiska resultatet** för Uppsala kommunkoncern för perioden januari till augusti är 1 239 (1 460) miljoner kronor, 980 (1 172) miljoner kronor för verksamhet i förvaltning och 265 (283) miljoner kronor för Uppsala Stadshuskoncernen .
- För verksamhetsåret 2022 **prognostiseras** ett resultat före skatt om 1 187 (1 296) miljoner kronor för **kommunkoncernen**. När **jämförelsestörande poster exkluderas** beräknas det prognostiserade resultatet före skatt för kommunkoncernen uppgå till 1 125 (961) miljoner kronor.
- Nämnderna exklusive kommunstyrelsen prognostiserar ett överskott om sammanlagt 137 miljoner kronor. Endast kommunstyrelsen och äldregruppen **prognostiserar underskott**, 57 respektive 14 miljoner kronor. Utbildningsnämnden och arbetsmarknadsnämnden prognostiserar större överskott, 79 respektive 59 miljoner kronor. För övriga nämnder prognostiseras ekonomi i balans.
- För finansförvaltningen **prognostiseras ett överskott** om 818 miljoner kronor, vilket är 503 miljoner kronor högre än budget. Överskottet är ett resultat av att skatteintäkterna överstiger kommunfullmäktiges budget till följd av en snabbare tillväxt i skatteunderlaget än tidigare beräknat och av högre generella statsbidrag än budgeterat.
- För helåret beräknas verksamhetens **nettokostnader** öka med 4,9 procent jämfört med 2021, när nettokostnaderna justeras för jämförelsestörande poster och verksamhetsdestinerade generella statsbidrag. Nämndernas nettokostnader, exklusive finansförvaltningen och kommunstyrelsen, beräknas bli 137 miljoner kronor eller 1,1 procent lägre än den samlade budgetramen.
- Uppsalas nettokostnad fortsätter att **understiga referenskostnaden**. År 2021 blev nettokostnad 4,2 procent lägre än referenskostnaden. Referenskostnad är en kostnad som är beräknad inom ramen för kostnadsutjämningsystemet. Om kommunen bedriver sina verksamheter med riksgenomsnittlig effektivitet och ambition ska referenskostnaden motsvara kommunens behov av förskola, fritidshem, grund- och gymnasieskola, individ- och familjeomsorg och äldreomsorg. Inom **två verksamhetsområden**, individ- och familjeomsorg och gymnasieskolan, **överskrider Uppsalas nettokostnad referenskostnaden** för 2021.

Kommunens ekonomiska ställning

Ekonomi	2019	2020	2021
Nettokostnad egentlig verksamhet (kr/inv)	51 656	53 168	54 702
Resultat före extraordinära poster kommunen (kr/inv)	2 058	4 188	4 838
Resultat före extraordinära poster kommunkoncern (kr/inv)	2 749	6 795	5 456
Självfinansieringsgrad för kommunens investeringar, andel (%)	124,0	188,7	244,0
Skulder totalt kommun, kr/inv	80 160	81 524	85 407
Kommunens soliditet inkl. pensionsåtaganden (%)	20,2	24,0	25,7
Kommunkoncernens soliditet inkl. pensionsåtaganden (%)	19,0	24,6	26,7
Årets resultat som andel av skatt & generella statsbidrag kommun, (%)	3,8	7,4	8,3

Väsentliga rutiner och system

Den finansiella informationen i delårsrapport och årsredovisning är en sammanfattning av samtliga händelser under räkenskapsåret. Vid planering av granskningen ingår att bedöma väsentliga risker som kan påverka den finansiella informationen i delårsrapport och årsredovisning. Detta förutsätter kännedom om och granskning av den interna kontrollen i väsentliga rutiner och system.

Kritiska processer

- **Bokslutsprocessen**, väsentlig eftersom den har en direkt påverkan på innehållet i årsredovisningen
- **IT-miljön**, väsentlig eftersom kommunens verksamheter är IT-beroende
- **Löneprocessen**, väsentlig på grund av personalkostnaders storlek samt att det utgör en transaktionsintensiv post där felaktigheter kan få en materiell inverkan på kommunens resultat och ställning
- **Intäktsprocessen**, väsentlig på grund av intäkternas storlek och att det finns flera komplexa intäktskällor där felaktigheter kan få en materiell inverkan på kommunens resultat och ställning
- **Investeringsprocessen**, väsentlig på grund av att materiella anläggningstillgångar storlek och där gränsdragningen mellan drift och investering kan få en på kommunens resultat och ställning
- **Inköpsprocessen**, väsentlig på grund av dess omfattning och risk för oegentligheter
- **Redovisning av pensionskuld**, väsentligt på grund av att förändring i avsättning påverkar resultaträkningen
- **Momshantering**, väsentlig på grund av att felaktig hantering kan leda till förtroendeskada men också att kommunen inte erhåller den kompensation den är berättigad till
- **Närståendetransaktioner**, väsentlig på grund av risk för oegentligheter och förtroendeskada
- **Finansiella placeringar**, väsentlig risk då en del kommuner har stora finansiella placeringar och internbanker
- **Exploateringsredovisning**, väsentlig risk då det i kommuner är vanligt förekommande att det finns stora brister på många håll i redovisningen både principiellt och beloppsmässigt gällande exploateringsredovisningen.

5

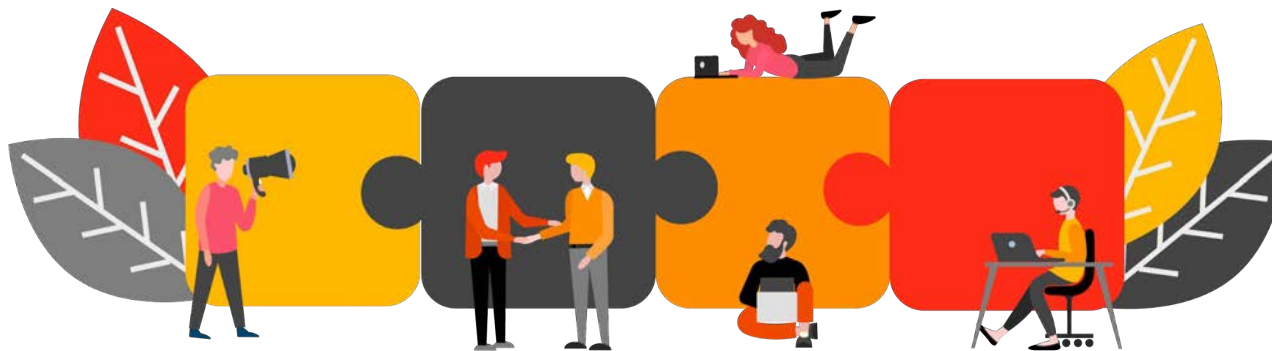
Lekmannarevision

Lekmannarevision

Att vara lekmannarevisor är ett civilrättsligt uppdrag som kan sägas bygga på ett avtal. Lekmannarevisorn är inte en myndighet och inte heller förtroendevald på samma sätt som kommunens revisorer. Eftersom fullmäktige ska utse lekmannarevisorerna blir funktionen ändå i praktiken betraktad och behandlad som en förtroendevald.

- Lekmannarevisorns och yrkesrevisorns uppdrag arbetar sidoordnade och självständigt med sina respektive uppdrag. Uppdragen överlappar delvis varandra – särskilt vid granskningen av bolagets interna kontroll, som båda ska granska och pröva. Det är viktigt för lekmannarevisorerna och yrkesrevisorn att komma överens om hur de ska samverka och hur de ska arbeta i den del där deras uppdrag överlappar varandra.
- Lekmannarevisorerna uttalar sig i en granskningsrapport om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt sätt, om verksamheten sköts på ett från ekonomiskt synpunkt tillfredsställande sätt samt om bolagets interna kontroll är tillräcklig. Lekmannarevisorerna kan också redogöra för viktiga iakttagelser och lämna särskilda upplysningar som behöver komma till ägarens kännedom.
- Lekmannarevisorernas uppdrag är definierat i aktiebolagslagen (ABL 10 kap. 3 §).

Källa: SKRs skrift Lekmannarevision i praktiken: Demokratisk granskning av kommunala bolag

Utmaningar i Sveriges kommuner

Lekmannarevision

Ägarstyrning

Kommunallagen ger kommuner och regioner möjligheten att lämna över skötseln av vissa kommunala angelägenheter till bland annat aktiebolag. En **betydande del av kommunal verksamhet bedrivs idag i bolagsform**. I kommunstyrelsens uppdrag ingår att **utöva uppsikt** över all verksamhet som bedrivs i kommunal regi. I styrelsens uppdrag ingår även vanligtvis att **utöva ägarrollen** över bolagen. Detta innebär bland annat att bedriva en dialog mellan ägaren och bolagen, upprätta styrning i form av direktiv samt bereda fullmäktige möjlighet att avgöra frågor av principiell art.

Affärsmässighet

Kommunal verksamhet ska vanligtvis bedrivas utifrån kommunallagens **självkostnadsprincip**. Det finns **speciallagstiftning** som anger att viss typ av verksamhet ska bedrivas på **affärsmässig grund**. Med affärsmässig grund menas att verksamheten ska bedrivas med vinstsyfte samt att konkurrens med andra marknadsaktörer ska ske på lika villkor. Under senare tid har **inflationstakten** i svensk ekonomi drivits upp på historiska nivåer. Detta har väsentlig inverkan på bolagens **förutsättningar att fullgöra sitt uppdrag**.

Hantering av allmänna handlingar

Allmänhetens intresse av att ta del av **allmänna handlingar** har under senare år ökat. Det innebär att den som arbetar inom offentligt ägda bolag, men även bolaget i sig, måste kunna **hantera dessa frågor på ett korrekt sätt**. Bristfälliga rutiner för postöppning, registrering/hantering av handlingar och utlämnande av handling riskerar begränsa massmedias och **allmänhetens insyn** samt undergräver förtroendet för myndighetens verksamhet.

Riskhantering

Riskhantering syftar till att **förebygga, begränsa och förhindra** att risker drabbar verksamheten. Ett bristfälligt arbete inom området ökar risken för att oönskade händelser inträffar, som i sin tur påverkar bolagets **förmåga att nå fastställda mål**.

Utmaningar i Sveriges kommuner

Lekmannarevision

Inköp och upphandling

Inköp av varor och tjänster sker årligen till väsentliga belopp inom kommunal verksamhet som bedrivs i bolagsform. Upphandling och inköp regleras i lagstiftning. Därutöver **ska interna riktlinjer upprättas**. Bristfällig styrning och kontroll inom området kan riskera att inköpsverksamheten **inte bedrivs på avsett sätt**, men även att offentliga resurser **inte nyttjas på ett optimalt sätt**.

Underhåll av fastigheter

Fastigheter och lokaler kräver såväl **löpande som periodiskt underhåll** för att bevara sitt **värde**. Om underhållsnivån är otillräcklig kan detta leda till ett uppdämt behov av underhållsåtgärder som ackumuleras samt att investering- och reinvesteringsbehovet måste tidigareläggas. Ytterligare konsekvenser är att fastighetsbeståndet får en **försämrad standard**, vilket kan leda till försämrad arbets- och brukarmiljö. **Inflationstakten** har väsentlig inverkan på bolagens **förutsättningar att utföra nödvändigt underhåll**.

Ytterligare generella risker i kommunala bolag:

- **Investeringsprocessen** i bolag med omfattande investeringsbehov.
- IT-säkerhet.
- Tillämpning av eventuella koncernövergripande personalpolitiska direktiv (inklusive förhållande till ägarens regelverk).
- **Tillämpning av ägarens styrdokument** (ägardirektiv, finanspolicy, personalpolicy mm).
- Tillämpning av eventuell koncernövergripande **finanspolicy** (inklusive förhållande till ägarens regelverk).
- Risk för **oegentligheter** inom inköp, samt inom extern och intern representation (inklusive förhållande till ägarens regelverk).
- Brister i den **interna kontrollen**.
- **Bisysslor** (i företag som tillämpar kommunala avtal).

Generella risker för kommunens bolag

- Inom bolagskoncernen har eller kommer ett stort antal **antal fastigheter** som idag ägs av flera av kommunens bolag att avyttras. Planering, styrning och genomförande av **försäljningar av fastigheter** inom bolagskoncernen är därför en vital fråga att följa och vid behov granska inom ramen för den samordnade revisionen och lekmannarevisionen. Försäljning av större fastighetsbestånd ställer även stora krav på en omställning av organisationen inom bolagskoncernen och berörda bolag. Fastighetsförsäljningarna kommer även medföra att ett antal av de berörda bolagen bolag i koncernen som tidigare haft ett stort fastighetsinnehav nu är under avveckling eller omstrukturering i koncernen i enlighet med KF:s beslut. Det är av stor vikt att lekmannarevisionen följer utvecklingen i dessa bolag så att KF:s beslut genomförs.
- Kommunfullmäktige tog under 2020 beslut om bildandet av ett nytt bolag för fastighetsförvaltning och verksamhetsdrift. Bolagsbildningen genomfördes hösten 2022 genom bl.a **sammanslagning av flera av koncernens bolag till ett gemensamt bolag**. Omstruktureringar i koncernen ställer krav på bl.a. ägarstyrningen samt ställer stora krav på en omställning av organisationen inom bolagskoncernen och berörda bolag på det nya bolaget.
- **Ägarstyrning i bolagskoncernen** – moderbolagets roll och ansvarstagande. Bolagens roll i samhällsbyggnadsfrågorna (el, vatten och avfall)
- **Upphandling och inköp** (inklusive i relation till ägarens regelverk). Relativt nya förändringar i upphandlingslagstiftningen berör inköpsverksamheten inom kommunkoncernen.
- **IT säkerhet** mot bakgrund av NIS direktivet. Europaparlamentet antog i juli 2016 ett direktiv för att uppnå en hög gemensam lägstanivå inom cybersäkerhet i unionen. Den organisation som bryter mot förordningen kan få sanktioner upp till 10 miljoner kronor.
- **Infrastrukturen och samordning av denna inom kommunen** och bolagens bidrag till detta.
- Bolagens **investeringsprocesser och finansiering** av kommande investeringar
- Tillämpning av eventuella kommunkoncernövergripande **personalpolitiska direktiv**.
- Hantering av **allmänna handlingar** och efterlevande av **offentlighetsprincipen**.
- Risk för **oegentligheter** inom inköp och leverantörskontakter, samt hantering av förtroendekänsliga poster kopplat till bl a extern och intern representation (inklusive i relation till ägarens regelverk).

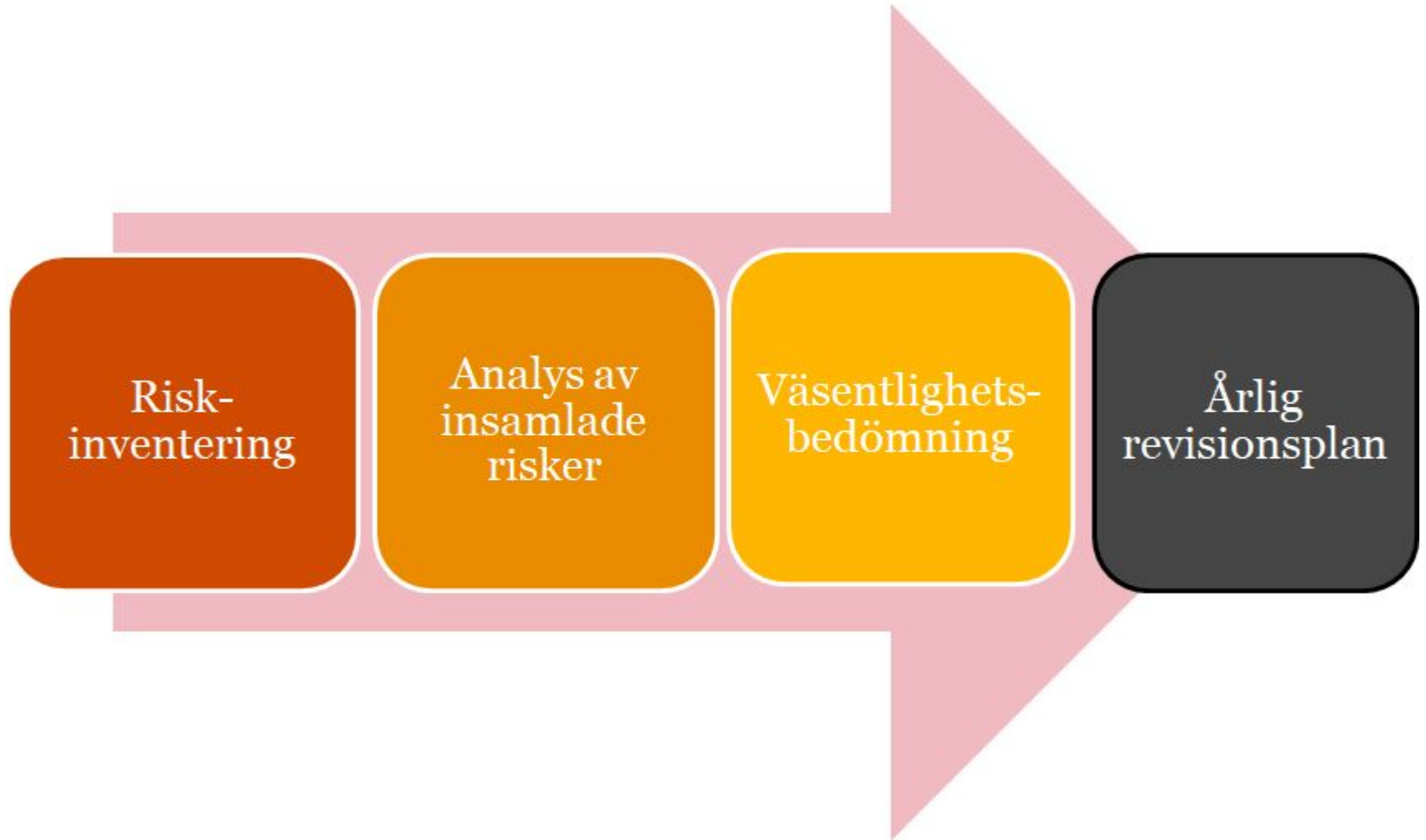
Generella risker för kommunens bolag

- Efterlevnad av eventuella **koncernövergripande policy** avseende så kallade förtroendekänsliga poster (representations -, alkohol- och, resepolicy)
- Uppföljning av kända brister i den **interna kontrollen**.
- **Bisysslor** (i företag som tillämpar kommunala avtal).
- Bolagens implementering och efterlevnad av **GDPR**.
- **Hållbarhetsarbete** utifrån ägarens och lagstiftarens krav.
- Strategisk **kompetensförsörjning**
- Ny **skattelagstiftning** som gäller från 2019 gällande bolags möjligheter att få skattemässiga avdrag för sina räntekostnader.
- Riskhantering syftar till att **förebygga, begränsa och förhindra** att risker drabbar verksamheten. Ett bristfälligt arbete inom området ökar risken för att oönskade händelser inträffar, som i sin tur påverkar bolagets **förmåga att nå fastställda mål**
- Kommunal verksamhet ska vanligtvis bedrivas utifrån kommunallagens **självkostnadsprincip**. Det finns **speciallagstiftning** som anger att viss typ av verksamhet ska bedrivas på **affärsmässig grund**. Med affärsmässig grund menas att verksamheten ska bedrivas med vinstsyfte samt att konkurrens med andra marknadsaktörer ska ske på lika villkor.
- Samordning av **systemupphandlingar inom bolagskoncernen**. Vid genomförda höstmöte framträder en bild där koncernens olika bolag har flera olika ekonomi-, fastighets-, verksamhetssystem m.m. Detta medför att varje enskilt bolag i koncernen behöver ha kompetens och avsätta resurser för att genomföra upphandlingar av dessa system.
- Som en del av det operationella arbetet utifrån en ny digital verklighet måste **cybersäkerhet** och integritet vara en del av den kommunala strategin. Nuvarande tillvägagångssätt för hantering av cyberrisker måste utvecklas till en datadriven och proaktiv riskmodell.
- Ny lagstiftning gällande krav på inrättande av **visselblåsarfunktion** (>50 anställda) under 2021

6

Den fortsatta
planeringen

Från riskinventering till revisionsplan

Riskidentifiering

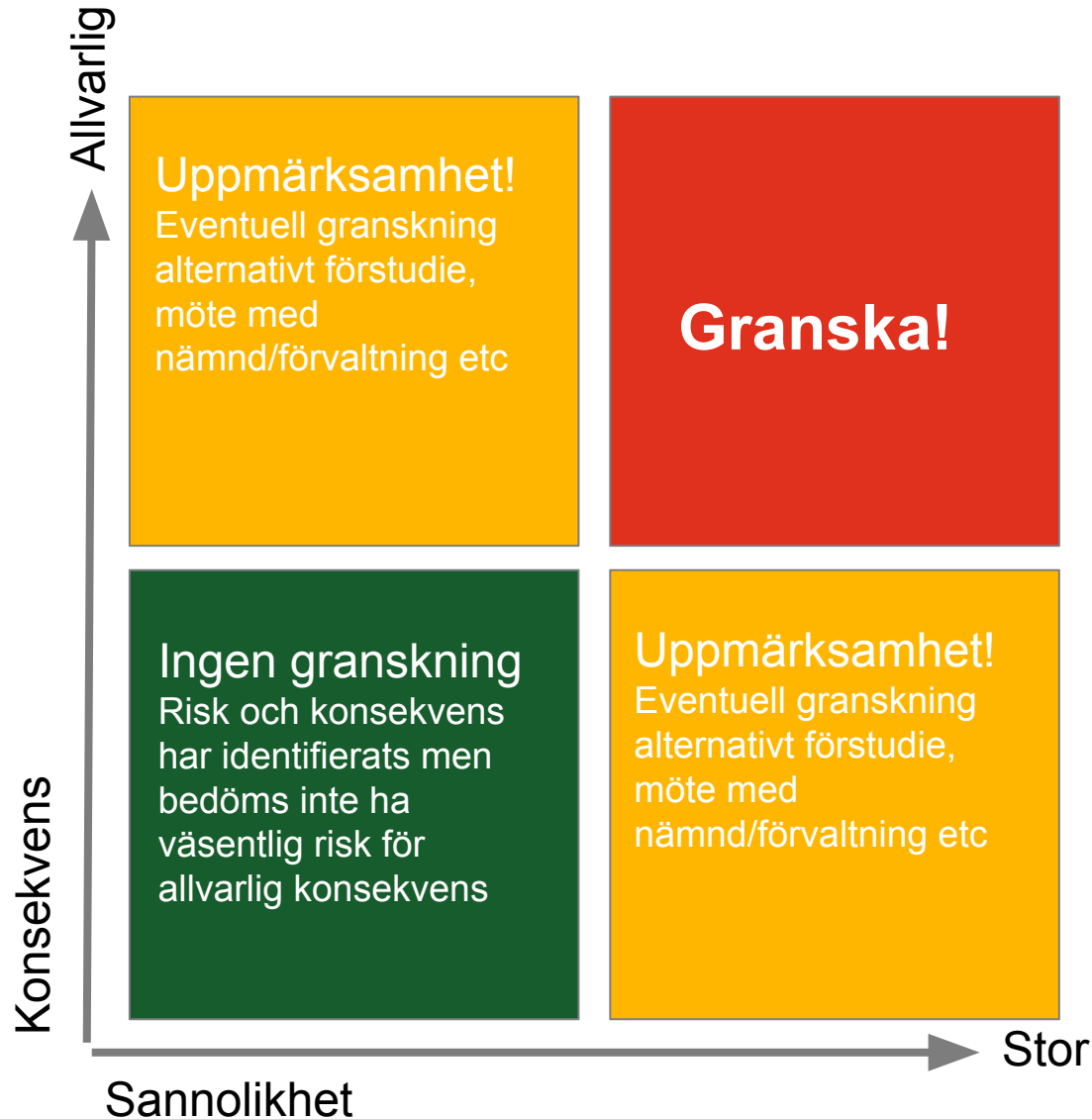
När riskerna har identifierats görs en bedömning utifrån två parametrar:

1. Hur stor sannolikheten är för att risken ska inträffa
2. Vilken konsekvens risken får om den inträffar

		Sannolikhet				
		Osannolik (1)	Mindre (2)	Medel (3)	Trolig (4)	Säker (5)
Konsekvens	Förödande (5)	Hög risk	Hög risk	Extrem risk	Extrem risk	Extrem risk
	Allvarlig (4)	Medel risk	Hög risk	Hög risk	Extrem risk	Extrem risk
	Medel (3)	Låg risk	Medel risk	Hög risk	Extrem risk	Extrem risk
	Mindre (2)	Låg risk	Låg risk	Medel risk	Hög risk	Extrem risk
	Obetydlig (1)	Låg risk	Låg risk	Medel risk	Hög risk	Hög risk

På efterföljande sidor kommer sammanfattande riskkartor över de risker som påvisats i underlaget.

Riskbedömning

Förslag granskningar år 2023

- Uppföljning av visseblåsarfunktionen
- Implementering av barnkonventionen i verksamheten, förstudie genomförd
- Landsbygdsutveckling
- Fortsatt granskning av sydöstra staden
- Krisberedskap och civilt försvar (gemensam granskning med Regionen),
- Näringslivsutveckling
- Uppföljning trygghetsutveckling barn och unga
- Integritet hos kommunala beslutsfattare, otillåten påverkan
- Vattenförsörjning inkl avlopp
- Uppföljning av granskning av underhåll gator och vägar (hösten)
- Bostadsbyggandet och planering kommunala funktioner
- IT-granskning, Uppföljning
- Ekonomistyrning, risker intäkter/kostnader,
- Klimatområdet- ESG risker på företagssidan (information under hösten till gruppen)
- Digitalisering
- Utökat ansvar för brottsbekämpande verksamhet (information under augusti till gruppen)
- Psykisk ohälsa och hemmasittare i skolan

7

Kommunrevisionens
budget år 2023

Budget år 2023 kommunrevisionen

Medel till förfogande för granskningsinsatser

Kommunrevisionen har ett budgeterat anslag för år 2022 för revisionens verksamhet på sammanlagt 8,1 mnkr enligt följande:

- Förtroendevalda revisorer, 1,8 mnkr
- Köpta tjänster, 5,3 mnkr
- Administrativt stöd, 0,6 mnkr
- Ytterligare medel att fördela, 0,4 mnkr

Därutöver tillkommer resurser för lekmannarevisionens grundläggande granskning samt fördjupade granskningsprojekt gällande bolagen

Organiserande styrdokument

Beslutsfattare:
Kommunrevisionen

Dokumentansvarig:
Berit Danielsson

Datum:
2023-03-24

Diarienummer:
KRN-2023-00003

Arbetsordning för kommunrevisionen

Reglemente

Bolagsordning

Delegationsordning och arbetsordning

Innehåll

Arbetsordning för Uppsala kommunrevision	3
Relaterade dokument.....	3
Inledning.....	3
Revisorernas arbetssätt	4
Revisorernas sammanträden	5
Jäv	6
Handlingars undertecknande	6
Revisorernas kontakter	6
Kommunikation	7
Administrativa rutiner	7
Ekonomiska rutiner	8
Kompetensutveckling och nätverkskontakter.....	8

Arbetsordning för Uppsala kommunrevision

Antagen vid sammanträde 2023-03-24

Diarienummer KRN-2023-00003

Relaterade dokument

[Kommunallagen](#),

[Kommunallagen kap 12](#)

[Revisionsreglemente för Uppsala kommun, 2023-xx-xx](#)

[God revisionsred i kommunal verksamhet 2018](#)

Avtal Revisionstjänster för Kommunrevisionen, KSN-2019-0301

Avtal Överenskommelse om administrativt stöd till kommunrevisionen, KRN-2022-00025

Inledning

Den kommunala revisionen är ett lokalt demokratiskt kontrollinstrument med uppdrag att granska den verksamhet som bedrivs i kommunen samt pröva ansvarstagandet. Den kommunala revisionen är oberoende och granskar på fullmäktiges uppdrag och därigenom indirekt också för medborgarna. Med sin granskning och prövning bidrar revisorerna till en effektiv verksamhet samt till att värna demokrati, mänskliga rättigheter och rättssäkerhet.

Kommunrevisionens uppdrag regleras dels i [kommunallagen](#), främst [kap 12](#), dels i av kommunfullmäktige 4-5 november 2019 antaget reglemente. ([Revisionsreglemente KSN-2019-2562](#)).

Arbetet följer god revisionsred. Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) definierar och utvecklar detta varje mandatperiod i skriften ”God revisionsred i kommunal verksamhet” (Senaste versionen 2022).

För att revisorernas slutsatser och resultat ska vara trovärdiga i allmänhetens, fullmäktiges och de granskades ögon måste revisorerna vara objektiva och självständiga i sitt uppdrag. Det innebär att ingen revisor arbetar partipolitiskt i revisorsuppdraget.

Kommunallagen (§ 8) anger att ”revisorerna ska i sin granskning biträdas av sakkunniga som de själva väljer och anlitar i den omfattning som behövs för att fullgöra granskningen enligt god revisionsred”. Kommunrevisionen har ingått avtal med PwC om biträde (KSN-2019-0301). Avtalet har gällt åren 2020 – 2021 och därefter har optionen till förlängning använts till och med år 2023. För att säkra oberoendet reglerar avtalet frågan om och i så fall hur de sakkunniga kan anlitas av andra än revisorerna i kommunen.

Kommunrevisionen har vidare ingått avtal med Uppsala kommuns kommunledningskontor rörande administrativt stöd. Avtalet gäller tills annat överenskomms.

Arbetsordningen reglerar frågor om revisionens sätt att arbeta och har fastställts vid revisionens sammankomst 2020-08-31. Det ankommer på revisionsgruppen från år 2023 att pröva om arbetsordningen behöver justeras.

Revisorernas arbetssätt

Revisorerna är självständiga i förhållande till varandra men strävar efter att fatta beslut om granskningsarbetet i enighet. Revisorerna arbetar i största möjliga mån gemensamt och samordnat.

Revisorerna arbetar enligt en revisionsmodell för årlig granskning, vilken följer kommunallagen, lagen om kommunal redovisning och annan tillämplig lagstiftnings krav och senaste versionen av Sveriges Kommuners och Regioners skrift ”God revisionssed i kommunal verksamhet”. Utifrån revisorernas väsentlighets- och riskanalys arbetas en årlig revisionsplan fram.

Revisorerna slår vakt om sin självständighet i förhållande till uppdragsgivaren och till dem som granskas, genom rätten att:

- självständigt välja vad som ska granskas,
- självständigt välja angreppssätt för granskningens genomförande,
- självständigt välja och anlita sakkunniga för granskningens genomförande,
- självständigt göra analys och bedömningar och framföra dessa
- självständigt pröva och uttala sig om ansvaret för styrelse och nämnder.

Att arbeta förebyggande och framåtsyftande – stödja med synpunkter, råd och idéer står inte i strid med revisorns oberoende. Detta utvecklas i God revisionssed.

Revisorerna har beslutat att inte göra någon uppdelning mellan sig förutom bevakning av handlingar och protokoll från styrelse och nämnder, vilket framgår av den årliga revisionsplanen. Kommunfullmäktige har bland revisionens ledamöter utsett lekmannarevisorer för de kommunala bolagen efter revisionens förslag. Det åligger revisorerna att löpande informera varandra så att hela revisionsuppdraget kan genomföras sett både över enskilt revisionsår och för mandatperioden.

Kommunrevisionen ska informera kommunrevisionerna i berörda kommuner om iakttagelser när det gäller de gemensamma nämnder som har Uppsala som huvudman, överförmyndarnämnden och räddningsnämnden.

Revisorerna följer verksamheten löpande under revisionsåret genom att ta del av grundläggande dokument och det löpande flödet av ärenden och beslut. Vidare genom kommunikation och dialog, t ex genom studiebesök och att företrädare för nämnd och förvaltning kallas till revisionens sammanträden.

Revisorerna följer, granskar och prövar styrningen, ledningen, uppföljningen och kontrollen av den samlade kommunala verksamheten, inklusive den verksamhet som bedrivs i de kommunala företagen. Resultatet av den grundläggande granskningen dokumenteras i en granskningsrapport där en bedömning görs för respektive revisionsobjekt.

Genom den grundläggande granskningen får revisorerna underlag till sin riskbedömning som årligen sammanfattas i en risk- och väsentlighetsanalys som ligger till grund för den revisionsplan som revisionen antar inför varje kalenderår. Den grundläggande granskningen syftar också till att ge revisorerna underlag i själva skrivningen om ansvarsprövningen och det förslag som tas fram och föreläggs kommunfullmäktige för beslut.

Revisionsplanen anger områden för fördjupade granskningar som kompletterar den grundläggande granskningen. Inför varje fördjupad granskning antar revisionen en projektplan som anger granskningens inriktning och omfattning.

Fördjupad granskning sker ibland som gemensamma granskningsprojekt t.ex. i samarbete mellan kommunens revisorer, lekmannarevisorer och revisorer i företag. Granskningen kan gälla likartade eller gemensamma funktioner, processer eller verksamheter inom

kommunkoncernen som styrs av samma riktlinjer från fullmäktige. Granskningar kan även ske i samarbete med revisorerna i andra kommuner och regionen.

Revisionens eget arbete ska kvalitetssäkras så långt möjligt är. Detta sker dels genom en aktiv intern kontroll, dels genom i förekommande fall dialog och jämförelser med andra kommuners revisorer. För att ge Uppsalas kommuninvånare en optimal revision för sina skattepengar behöver revisionen diskutera och tillvarata alla möjligheter till utveckling och effektivisering av arbetet.

Revisorerna deltar i de kurser, konferenser och andra kompetensutvecklande aktiviteter som bedöms vara av vikt för uppdragets genomförande. Beslut om deltagande fattas vid revisorernas sammanträden. Åtterrapporering sker vid närmast efterföljande revisions-sammanträde och skriftliga rapporter från kurser, konferenser och andra kompetens-utvecklande aktiviteter samlas på revisionen intranät.

Revisorernas sammanträden

I god tid inför varje kalenderår fastställer revisorerna en sammanträdesplan för året.

Ordföranden svarar, efter underlag från administrativa stödet, i samråd med vice ordföranden och sakkunnigbiträdet, för förslag till dagordning vilken godkännes i början av varje sammanträde.

Administrativa stödet upprättar minnesanteckningar i samråd med sakkunnigbiträdet och ordföranden. Anteckningarna anmäls vid kommande sammanträde och kan då korrigeras och kompletteras. Är enskild ledamot inte enig med övriga ledamöter i fråga som inte avhandlas i protokoll noteras det i minnesanteckningen. Enskild ledamot kan komplettera anteckningen med egen skrivning för att motivera sitt ställningstagande.

Det sakkunniga biträdet ansvarar för ett förslag till årsplan upprättas för kommunrevisionens sammanträden vilket innehåller en beskrivning över träffar med nämnder, kommunstyrelsens och kommunfullmäktiges presidium, rapporter av beslutade projekt mm.

I vissa frågor sammanträder revisionen som nämnd varvid protokoll upprättas. Protokollet justeras av ordföranden och vice ordföranden. De frågor som avses är

- Revisionens egen förvaltning (KFs reglemente)
- Jäv (KFs reglemente)
- Budgetframställan till fullmäktiges presidium.
- Revisionens internbudget
- Avtal med sakkunnigbiträde eller andra avtal/överenskommelser som binder revisionen
- Upphandlingsärenden: utseende av arbetsgrupp för utarbetande av upphandlingsunderlag liksom godkännande av sådant.
- Utseende av sakgranskare och attestant av revisionens fakturor.
- Utseende av personuppgiftsombud
- Utseende av arkivansvarig
- Revisionens arbetsordning

Jäv

Kommunallagen reglerar frågan om jäv. Reglerna talar om när en anställd eller förtroendevald ska anses ha ett sådant intresse i ett ärende att hans eller hennes opartiskhet kan ifrågasättas. Jävsreglerna gäller vid all ärendehantering och riktar sig till den som på något sätt kan påverka dess utgång. Reglerna gäller inte bara den som beslutar i ett ärende, utan gäller även den som bereder ett ärende.

Det är varje revisors skyldighet att anmäla jäv. Den som är jävig får inte delta i handläggningen av ärendet eller uppdraget. Det innebär att denne normalt inte får vidta någon åtgärd i ärendet över huvud taget. Den som är jävig får inte heller närvara vid den del av det revisionsammansammanträde när ärendet behandlas och/eller beslutas. Förekomsten av jäv noteras i det protokoll/ de minnesanteckningar som skrivs från sammanträdet.

Handlingars undertecknande

Samtliga revisorer undertecknar revisionsberättelsen, redogörelsen för årets revisionsverksamhet samt utlåtandet i samband med delårsrapporten. Samtliga dessa dokument överlämnas till kommunfullmäktige för beslut.

Presidiet undertecknar ingångna avtal efter godkännande av revisionen och framställningar till kommunfullmäktige eller andra organ eller myndigheter

Ordförande undertecknar missivskrivelser vid överlämnande av granskningar eller andra rapporter som har godkänts vid sammanträde.

Sakkunnigbiträdet undertecknar sina skrivelser.

Administrativa stödet undertecknar minnesanteckningar.

Revisorernas kontakter

Kontakter med förtroendevalda, verksamheter och allmänhet är en central del av revisorsuppdraget. Som framgår av inledningen arbetar inte kommunrevisorerna partipolitiskt i uppdraget. Partikontakterna upprätthålls med ett förhållningssätt som inte riskerar revisorernas oberoende.

Minst en gång per år träffar revisorerna företrädare för kommunstyrelsen samt ett urval nämnder och genom lekmannarevisorerna i bolagen och förtroendevalda revisorer i stiftelser och samordningsförbund, företrädare för kommunens företag.

Presidiet svarar för kontakt med kommunfullmäktiges presidium för informationsutbyte och redovisning av granskningsresultat. Även för planering av revisionens, genom presidiet, presentationer inför kommunfullmäktige av revisionsberättelsen och utlåtandet över delårsrapporten samt revisionens arbete i övrigt.

Presidiet företräder revisionen i kontakter med kommunstyrelsen och löpande kontakter med sakkunnigbiträdet.

Kommunikation

Kommunrevisionen kommunicerar sin verksamhet på olika sätt. Den undertecknade revisionsplanen sprids brett i kommunen i syfte att ge en samlad information om revisionens inriktning under revisionsåret. Revisionsberättelsen och revisionens utlåtande över delårsrapporten överlämnas till kommunfullmäktige och kommuniceras även i möten med företrädare för kommunstyrelsen.

Enskilda granskningar introduceras i huvudsak på ett standardiserat sätt för berörda förvaltningar. Introduktionen utgör en viktig länk i att förklara bakgrunden till att granskningen genomförs, vilka som kommer utföra granskningen samt vilka kontrollmål som ställs upp för att besvara den övergripande revisionsfrågan.

Resultat av granskningen kommuniceras dels inom ramen för den faktagranskning som sker, dels genom det missiv från de förtroendevalda revisorerna som bifogas varje granskningsrapport.

Vanligt är att revisionen begär kommunstyrelsens och berörda nämnders yttrande över genomförd granskningsrapport. Av revisionskrivelsen framgår vilka frågor som revisionen önskar att granskad styrelse/nämnd svarar på. Normal svarstid är tre månader. Revisionens presidium beslutar också om anstånd med svar i de fall granskad styrelse/nämnd inkommer med förfrågan om detta.

Inkomna svar presenteras vid sammanträde med revisionen och kommenteras av sakkunnigbiträdet.

Ordförande ansvarar för kontakten med media. Sakkunnigbiträde svarar på uppdrag av revisorerna på frågor från media.

Administrativa rutiner

Revisorerna är en offentlig myndighet som bedriver sin verksamhet under offentlig insyn. Revisionen svarar själv för sin förvaltning. I dessa ärenden fungerar revisorerna som en nämnd. På samma sätt har revisorerna ansvar för att den interna kontrollen är tillräcklig. Revisorerna antar årligen en intern kontrollplan för sin verksamhet.

Kommunfullmäktiges presidium granskar revisionens räkenskaper och förvaltning (Reglementet § 13).

Revisionens avtal med PwC respektive kommunledningskontoret reglerar stödet till revisionen när det gäller förvaltningsfrågor.

Revisorerna ansvarar för sina handlingar och sitt arkiv. I ansvaret ligger att tillse att allmänna handlingar blir registrerade, välja lämpliga metoder och material för handlingars upprättande, beskriva och förteckna sitt arkiv, vårda arkivet och hålla handlingar tillgängliga för allmänheten. Uppgifter i dessa handlingar kan i vissa fall sekretessbeläggas. Kommunrevisionens administrativa stöd vårdar revisorernas arkiv och diarium och har att samråda med Uppsala kommuns stadsarkiv.

Beslut om att vägra lämna ut uppgift ur allmän handling eller att uppställa förbehåll vid utlämnande fattas av ordföranden eller vid dennes frånvaro av vice ordföranden.

Inkomna och utgående handlingar anmäls på efterföljande sammanträde. Handlingar som avser revisionen vilka inkommer direkt till revisor anmäls på efterföljande sammanträde och lämnas till det administrativa stödet för diarieföring. Motsvarande gäller även i tillämpliga delar notering från telefonsamtal samt elektronisk post.

Revisionskrivelser/utlåtande, revisionsrapporter och revisionsberättelser med bilagor publiceras kontinuerligt på kommunens hemsida. Revisionens hemsida administreras av det administrativa stödet.

Ekonomiska rutiner

Kommunrevisionen lämnar i februari/mars in budgetäskande för efterföljande budgetår till fullmäktiges presidium som bereder ärendet inför beslut av kommunfullmäktige. Genom presidiet för revisionen en aktiv dialog med fullmäktiges presidium om revisionsanslaget.

Revisorerna följer upp sin ekonomi fortlöpande. Den löpande ekonomiadministrationen sköts av kommunledningskontoret. Det sakkunniga biträdet svarar för att revisionen får en regelbunden uppföljning.

Beslut om ekonomiska åtagande som inte ingår i revisionens internbudget fattas av presidiet om inte sammanträde med revisorerna kan avvaktas. Revisionens beslut om enskilda utgifter kräver inte särskilda protokoll utan kan ingå i minnesanteckningar som godkänns i efterhand.

Revisionens fakturor sakgranskas av administrativa stödet och attesteras i enlighet med kommunledningskontorets attestförteckning. Revisionen utser de berörda delegaterna.

Kompetensutveckling och nätverkskontakter

Revisorerna värnar om sin utveckling bland annat genom att öka kompetensen för uppdraget genom utbildning och deltagande i nätverk tillsammans med andra revisorer. Revisorerna deltar i angelägna kurser och konferenser.

Revisorerna kan ta initiativ till träffar med till exempel andra kommuners revisorer för erfarenhetsutbyte och för att tillvarata andras kompetens och idéer.

Beslut om deltagande i nätverk, utbildningsinsatser och konferenser fattas på ett revisionssammanträde.

Kommunrevisionen

Datum:
2023-04-21

Diarienummer:
KRN-2023-00004

Handläggare:
Lena Salomon, PwC

Internkontrollplan 2023

För Kommunrevisionen

Ett aktiverande dokument som Kommunrevisionen fattade beslut om den 2023-04-21 § 15

Postadress: Uppsala kommun, 753 75 Uppsala

Telefon: 018-727 00 00 (växel)

E-post: Uppsala.kommun@ uppsala.se

www. uppsala.se

Internkontrollplan 2023

Inledning

Kommunfullmäktige i Uppsala kommun antog den 28 februari 2022 § 63 ett reviderat reglemente för intern kontroll i Uppsala kommun och dess helägda bolag. Syftet med reglementet är att ange ansvarsfördelning för att säkerställa att kommunen som helhet och dess nämnder och bolagsstyrelser har en tillräcklig intern kontroll, enligt kommunallagen 6 kap, §6 och aktiebolagslagen 8 kap §4.

Reglementet hur arbetet med den interna kontrollen ska organiseras, struktureras och rapporteras till kommunstyrelsen, som har det övergripande ansvaret för frågan. I detta arbete har kommunrevisionen ett ansvar för att granska om nämndernas och bolagsstyrelsernas interna kontroll är tillräcklig samt om kommunstyrelsen tagit sitt kommunövergripande ansvar för den interna kontrollen.

För att säkerställa kommunrevisionens egna arbete med intern kontroll upprättar kommunrevisionen årligen en internkontrollplan. Syftet med planen för intern kontroll är att ge en helhetsbild av den interna kontrollen inom ansvarsområdet, utveckla den interna kontrollen inom ansvarsområdet och åtgärda prioriterade risker genom kontrollmoment. Planen ska försäkra att:

- verksamheten är ändamålsenlig och resurseffektiv
- informationen och rapporteringen om verksamheten och ekonomin är tillförlitlig och rättvisande
- verksamheten efterlever lagar, regler, avtal med mera.

Internkontrollplanen beskriver vad som behöver göras utifrån viktiga risker som framkommit i riskanalysen. Varje kontrollmoment i internkontrollplanen följs upp enligt beskriven frekvens och metod. Resultatet av uppföljningen redovisas årligen till kommunfullmäktiges presidium.

Kommunrevisionens arbete med intern kontroll

Kommunrevisionens arbete med intern kontroll är organiserat så att särskilda ansvariga utses för respektive kontrollmoment. Därutöver finns även särskilda kontrollmoment som genomförs av anställd personal.

Utveckling av den interna kontrollen

Internkontrollplanen innehåller också en beskrivning av hur kommunrevisionen arbetar med intern kontroll och hur internkontrollplanen används för att utveckla detta arbete. Kommunrevisionen tar även del av de av kommunstyrelsen identifierade obligatoriska kontrollmomenten för året och avgör därefter om dessa ska inkluderas i kommunrevisionens kontrollplan.

Begrepp som används i internkontrollplanen

Kontrollområde	<p>Områden som det ska finnas kontrollmoment inom. Det finns fem stycken kontrollområden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verksamhetskontroller - Kontroller av system och rutiner - Kontroll av efterlevnad av regler, policyer och beslut - Finansiell kontroll - Kontroll avseende oegentligheter, mutor och jäv
Riskbeskrivning	<p>Beskrivning av den risk som ligger till grund för kontrollmomentet. Hämtas från riskregistret.</p>
Kontrollmoment	<p>Konkreta åtgärder som vidtas för att motverka, minimera eller i vissa fall eliminera riskerna. Kontrollmomenten kan antingen vara förebyggande eller upptäckande och korrigerande.</p> <p>Förebyggande kontrollmoment är åtgärder för att undvika att brister uppstår. Upptäckande och korrigerande kontrollmoment hjälper nämnden att se om riskerna har lett till de händelser som kan befaras och visar på vilka åtgärder som behöver vidtas för att komma tillrätta med bristerna.</p>
Kontrollmetod	<p>Beskrivning av hur, när och hur frekvent kontrollmomentet ska genomföras.</p>
Tidpunkt för rapportering	<p>Tidpunkt då kontrollmomentet ska rapporteras till nämnd.</p>

Risker och kontrollmoment - Kommunrevisionen

Kontrollansvariga utses av kommunrevisionens presidium.

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Tidpunkt för rapportering
Verksamhetskontroller	Risk att revisionens verksamhet inte genomförs utifrån lagstiftningens intentioner	Stickprovskontroll av sakkunnigas arbete gällande verksamhetsrevision utifrån beslutad revisionsplan	Genomgång av metod och arbetssätt vid genomförande av granskningar	Juni och December
Kontroller av system och rutiner	Risk för felaktiga utbetalningar av arvoden till ledamöter	Kontroll av utbetalda arvoden till ledamöter	Stickprovsvis kontroll utifrån Arvodesreglementets bestämmelser för ledamöter i Uppsala kommun	December
Kontroll av efterlevnad av regler, policyer och beslut	Risk för avvikelser mot beslutade policy och beslut	Avstämning mot kommunövergripande policydokument	Stickprovsvis granskning av kommunrevisionens efterlevnad av policydokument	December
Finansiell kontroll	Risk för bristande budgetföljsamhet	Budgetuppföljning kommunrevisionen tre gånger per år	Utdrag ur ekonomisystemet samt stickprovsvis genomgång av transaktionslista	Maj, september, januari
Kontroll avseende oegentligheter, mutor och jäv och otillåten påverkan	Risker för att ledamot som är jävig deltar i fattade beslut	Frågan om jäv tas på revisionens sammanträde en gång per år och dokumenteras i protokoll. Egenansvar att rapportera förändringar efter detta.	En samlad diskussion i kommunrevisionen årligen	December
Fakturakontroll	Risk för att felaktiga fakturor belastar revisionens budget	Kontroll av betalda fakturor avseende attest, belopp m m.	Stickprovsvis kontroll	Oktober
Uppföljning avtal PwC	Risk att leverantör inte uppfyller ingånget avtal inför att ett beslut om förlängning ska fattas	Avstämning av levererad kvalitet på material till kommunrevisionens sammanträden samt medverkan från sakkunniga på möten	En samlad diskussion i kommunrevisionen årligen	December

Postadress: Uppsala kommun, 753 75 Uppsala

Telefon: 018-727 00 00 (växel)

www.uppsala.se

Normerande styrdokument

Beslutsfattare:
Kommunfullmäktige

Dokumentansvarig:
Stadsjurist

Datum:
2019-11-05

Diarienummer:
KSN-2019-2562

Revisionsreglemente för Uppsala kommun

Innehåll

Revisionens uppdrag och formella reglering.....	3
1 § Roll och uppdrag	3
2 § Formell reglering.....	3
Revisorernas antal och organisation.....	4
3 § Antal revisorer.....	4
4 § Organisation.....	4
5 § Lekmannarevisorer i kommunens bolag.....	4
6 § Sammankallande/ordförande	4
7 § Uppdragstid	4
Revisorernas sakkunniga biträden.....	4
8 § Sakkunniga biträden.....	4
9 § Sakkunnigas rätt till upplysningar	5
Revisorernas ekonomi och förvaltning.....	5
10 § Revisorernas budget.....	5
11 § Lekmannarevisorernas budget.....	5
12 § Revisorernas förvaltningsbeslut.....	5
13 § Granskning av revisorernas ekonomi och förvaltning.....	5
Revisorernas sammankomster och sammanträden	5
14 § Revisorernas sammankomster och sammanträden	5
15 § Minnesanteckningar.....	6
16 § Protokoll	6
17 § Skrivelse från revisorerna	6
Revisorerna och fullmäktige	6
18 § Revisorerna och fullmäktiges presidium.....	6
19 § Revisorerna och fullmäktige	6
20 § Revisorernas initiativrätt och obligatorisk rapportering	6
21 § Löpande rapportering i fullmäktige.....	7
22 § Uttalande om delårsrapport	7
23 § Revisionsberättelse.....	7
24 § Granskningsrapporter	7
Revisorernas personuppgiftsansvar.....	7
25 § Revisorernas personuppgiftsansvar	7
Revisorernas arkiv	8
26 § Revisorernas arkiv	8
Reglementets giltighet	8
27 § Reglementets giltighet.....	8

Beslutat i kommunfullmäktige 2023_XX-YY § ZZZ.

Revisionens uppdrag och formella reglering

1 § Roll och uppdrag

De förtroendevalda revisorerna (i bolagen benämnda lekmannarevisorerna) är fullmäktiges och ytterst medborgarnas demokratiska instrument för granskning och kontroll av den verksamhet som bedrivs i styrelser, nämnder, fullmäktigeberedningar, bolag och stiftelser. Revisionen har en central roll när det gäller att säkerställa insynen i och kontrollen av all verksamhet som kommunen ansvarar för. Den har därmed en viktig funktion i den lokala självstyrelsen. Revisionen kan skänka legitimitet och förtroende åt verksamheten, men också vara förmedlare av väsentlig och nödvändig kritik. Med sina insatser kan revisionen också generera bidrag till förbättring och utveckling.

Den övergripande revisionsuppgiften i kommunen är att granska om verksamheten följer fullmäktiges beslut och om verksamheten uppnår de politiska målen inom givna ekonomiska ramar. En väsentlig uppgift är att främja arbetet med styrning och kontroll av verksamheten.

Lekmannarevisorerna har i uppgift att granska verksamheten i kommunens företag. Att vara revisor och lekmannarevisor är ett förtroendeuppdrag vars syfte är att med oberoende, saklighet och integritet främja, granska och bedöma verksamheten.

Revisorerna lämnar varje år en revisionsberättelse till fullmäktige. I revisionsberättelsen redogör revisorerna för resultatet av sin granskning och lämnar ett särskilt utlåtande där de föreslår att ansvarsfrihet ska beviljas eller nekas.

Revisorerna kan också rikta anmärkningar i sin revisionsberättelse.

Lekmannarevisorer avlämnar granskningsrapporter avseende kommunens företag.

2 § Formell reglering

För revisionsverksamheten gäller bestämmelser i lag, god revisionssed, detta reglemente samt utfärdade ägardirektiv för kommunens bolag.

Bestämmelser om den kommunala revisionen finns i kommunallagen, främst kapitel 12. Lekmannarevisionen regleras även i aktiebolagslagen, kapitel 10. Regler för revision finns också i lagstiftning för andra företagsformer t.ex. stiftelselagen.

God revisions sed i kommunal verksamhet är de föredömliga och goda principer och tillvägagångssätt som är allmänt vedertagna när kommunal revision utförs. Den goda seden uttrycker grundläggande värden, förhållningssätt och förutsättningar liksom processer, principer och tillvägagångssätt i granskning och bedömning i kommunen och dess kommunala bolag. God revisions sed i kommunal verksamhet utgår från den kommunala sektorns förhållanden. Revisionsarbetet i kommunen ska bedrivas med utgångspunkt från den goda sed som senast är uttolkad och uttryckt i skriften "God revisions sed i kommunal verksamhet" (Sveriges Kommuner och Regioner).

När revisorerna beslutar om sin förvaltning och om jäv gäller i tillämpliga delar också regelverket för beslutsfattande m m i kommunallagen och kommunens reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder. Revisorerna verkar i övrigt under den lagstiftning som allmänt gäller i offentlig verksamhet, bl.a. tryckfrihetsförordningen, offentlighets- och sekretesslagen, förvaltningslagen, dataskyddsförordningen, lagen om offentlig upphandling. Revisorerna har också att följa kommunövergripande riktlinjer från fullmäktige.

Revisionen granskar verksamhet som delvis är reglerad i speciallagstiftning, som revisorerna behöver vara orienterade om för insikt om hur dessa styr och påverkar de organ som revisorerna granskar.

Revisorernas antal och organisation

3 § Antal revisorer

Efter allmänna val utses av fullmäktige elva revisorer.

Om en revisor avgår eller uppdraget på något sätt upphör under mandatperioden förrättar fullmäktige fyllnadsval så snart som möjligt.

4 § Organisation

Revisorerna arbetar med hela granskningsuppdraget i en samlad revision.

5 § Lekmannarevisorer i kommunens bolag

Bland kommunens revisorer utser fullmäktige lekmannarevisorer till kommunens aktiebolag och revisorer i kommunala stiftelser i det antal som fastställs för varje enskilt bolag.

6 § Sammankallande/ordförande

Fullmäktige väljer för den tid som fullmäktige bestämmer en ordförande och en vice ordförande. Ordföranden är sammankallande och leder gemensamma sammankomster och sammanträden. Ordföranden ska hämtas ur något av de partier som inte ingår i en styrande samverkan.

7 § Uppdragstid

Fullmäktige väljer revisorerna för en mandatperiod. Uppdraget är slutfört när revisorerna under det femte året efter valet har avslutat granskningen av det fjärde årets verksamhet och avlämnat revisionsberättelse. Det första året i mandatperioden inleds därför med dubbla grupper revisorer.

Revisorernas sakkunniga biträden

8 § Sakkunniga biträden

Revisorerna och lekmannarevisorerna anlitar själva sakkunniga till sin granskning i den omfattning som behövs för att fullgöra granskningen enligt god revisions sed.

Vid upphandling tillämpas kommunens upphandlingsregler. Revisorerna och lekmannarevisorerna beslutar själva om upphandling.

9 § Sakkunnigas rätt till upplysningar

Bestämmelserna i kommunallagen, aktiebolagslagen och stiftelselagen om revisorernas rätt till upplysningar gäller också de sakkunniga som biträder revisorerna och lekmannarevisorerna.

Revisorernas ekonomi och förvaltning

10 § Revisorernas budget

Revisorerna gör framställning om budget till kommunfullmäktiges presidium i den ordning som presidiet bestämmer. Under det första året i mandatperioden, då revisorerna arbetar med dubbla grupper revisorer är kostnaderna för revisorerna högre, vilket innebär att budgeten måste utökas för det året.

Fullmäktiges presidium upprättar förslag till budget för revisorerna, lekmannarevisorerna och av fullmäktige utsedda revisorer i stiftelser.

Fullmäktige beslutar om budget för revisorerna. Budgeten ska utgöra en särskild budgetpost, skild från kommunstyrelsens budget.

11 § Lekmannarevisorernas budget

Fullmäktige beslutar om budget för lekmannarevisionen och av fullmäktige utsedda revisorer i stiftelser. Bolagen informeras årligen om kostnaden för lekmannarevisorernas granskning. Kostnaderna belastar respektive bolag efter granskningsårets slut i proportion till bolagets omsättning. Särskilda revisionsinsatser bekostas av berörda bolag.

12 § Revisorernas förvaltningsbeslut

För att besluta i ärenden om sin förvaltning och om jäv sammanträder revisorerna enligt de regler som gäller för en kommunal nämnd.

13 § Granskning av revisorernas ekonomi och förvaltning

Revisorernas räkenskaper och förvaltning granskas av fullmäktiges presidium. Revisorerna lämnar de upplysningar och material som begärs för denna granskning.

Revisorernas sammankomster och sammanträden

14 § Revisorernas sammankomster och sammanträden

Ordföranden kallar revisorerna till sammankomster i granskningsarbetet och till sammanträden i ärenden om sin förvaltning och om jäv.

Ordföranden får kalla även sakkunniga och andra experter samt förtroendevalda i fullmäktigeberedningar och nämnder till dessa sammankomster.

Revisor får delta i sammanträde på distans. Revisor som önskar delta på distans anmäler detta i förväg till kommunrevisionens koordinatör. Om revisorerna ska fatta beslut avseende sin förvaltning eller jäv, kan deltagande på distans endast ske om det finns ljud- och bildöverföring i realtid och på ett sådant sätt att alla närvarande kan se och höra varandra på lika villkor.

15 § Minnesanteckningar

Minnesanteckningar ska föras vid revisorernas sammankomster i granskningsarbetet. Ordföranden ansvarar för att minnesanteckningar upprättas.

16 § Protokoll

De beslut som revisorerna fattar om sin förvaltning och om jäv ska tas upp i protokoll. Ordföranden ansvarar för att protokoll upprättas.

Protokollet justeras av ordförande och vice ordförande. Revisorerna kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen ska redovisas skriftligt innan den justeras.

17 § Skrivelse från revisorerna

Varje revisor är självständig i sitt granskningsuppdrag och kan själv bestämma om skrivelser med anledning av granskningsarbetet. En skrivelse eller motsvarande i samtliga revisorernas namn i granskningsarbetet fordrar att alla revisorer är eniga om innehållet. Skrivelsen ska undertecknas av den eller de som revisorerna utser.

Revisorerna och fullmäktige

18 § Revisorerna och fullmäktiges presidium

Revisorerna och fullmäktiges presidium har regelbundna överläggningar varje år. Överläggningarna är inriktade på ömsesidigt utbyte av information och förankring.

19 § Revisorerna och fullmäktige

Revisorerna närvarar vid fullmäktiges möten för att på fullmäktiges eller revisorernas initiativ informera om revisionen samt svara på frågor.

I ärenden som avser och berör revision har revisorerna rätt att yttra sig till och i fullmäktige.

20 § Revisorernas initiativrätt och obligatorisk rapportering

Revisorerna kan initiera ärende i fullmäktige i anledning av sin granskning och om sin förvaltning, när de bedömer att så behövs. Fullmäktiges ordförande svarar för att sådana ärenden tas upp till behandling, så snart som möjligt, efter att beredning skett.

Revisorerna kan initiera ärende i nämnder och styrelser i anledning av sin granskning, när de bedömer att så behövs. Nämndens ordförande svarar för att sådana ärenden tas upp till behandling så snart som möjligt.

Revisorerna rapporterar till ansvarig nämnd om de i sin granskning funnit misstanke om brott av förmögenhetsrättslig karaktär eller om domstolsavgörande har åsidosatts. Om berörd nämnd inte vidtagit tillfredsställande åtgärder med anledning därav, rapporterar revisorerna till fullmäktige. Fullmäktiges ordförande svarar för att sådana ärenden tas upp till behandling, så snart som möjligt efter att beredning har skett.

21 § Löpande rapportering i fullmäktige

Revisionens granskningar tillställs ledamöterna i fullmäktige löpande under året. Svar från granskade nämnder och styrelser ska även redovisas till kommunfullmäktige. Detta uppfyller kravet i kommunallagen att de sakkunnigas rapporter ska fogas till revisionsberättelsen. I revisionsberättelsen förtecknas de rapporter som förmedlats till fullmäktige och som formellt hör till revisionsberättelsen.

22 § Uttalande om delårsrapport

Revisorernas utlåtande om måluppfyllelse i samband med delårsrapport ska lämnas till kommunfullmäktige inför deras behandling av delårsrapporten.

23 § Revisionsberättelse

Revisionsberättelsen lämnas till fullmäktige den 15 april varje år eller vid den tidpunkt som fullmäktiges presidium bestämmer.

Till revisionsberättelsen fogas en sammanfattande redogörelse för resultatet av revisorernas granskning.

Lekmannarevisorernas granskningsrapporter ska lämnas till fullmäktige vid den tidpunkt som fullmäktige bestämmer.

24 § Granskningsrapporter

Revisorerna redovisar resultatet av sin granskning till fullmäktige.

I revisionsberättelsen förtecknas de rapporter som förmedlats till fullmäktige och som formellt hör till revisionsberättelsen.

Revisorernas personuppgiftsansvar

25 § Revisorernas personuppgiftsansvar

Revisorerna är personuppgiftsansvariga för den behandling av personuppgifter som sker inom revisionens verksamhet och beslutar om samordnare för dataskyddsfrågor.

Revisorernas arkiv

26 § Revisorernas arkiv

För vården av revisorernas arkiv gäller bestämmelserna i arkivlagen och i av fullmäktige fastställt arkivreglemente.

Reglementets giltighet

27 § Reglementets giltighet

Reglementet gäller från 2023-XX-YY....., till dess fullmäktige fattar annat beslut.